

Drogi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

Wstęp

U zęgu 1914 r. Europa była przesyłaną beczką prochu. Wzrostko zmierzano ku wojnie. Najbardziej niebezpieczna stała się sytuacja na Bałkanach, gdzie gęsta sprzeczność interesów mocarstw: Rosja kontra Austro-Węgry i Niemcy, nieustannie wywołująca konflikty ich przyległych – Serbii, Bułgarii, Rumunii, Turcji i Grecji.

Gawilo Príncipe był skromnym serbskim studentem, poddanym austriackim, który – zapewne niewiedzącym – zapalił lont pod beczką prochu. Dokładnym momentem, kiedy to, w dniu 28 czerwca 1914 r., w którym zgłosił austriackiej arcyksiężnie Franciszce Ferdynand Habsburg-Lotaryński d'Este i jego żonie, archiduchesse i młodego hrabiego, Zofię von Chotecz, stał się pretekstem do rozpoczęcia wojny światowej, pierwowzór na taką skalę w dziejach. 23 lipca Wiedź wykonał wobec Serbii ultimatum, które Belgrad częściowo odrzucił, pewny poparcia ze strony Rosji, co znacząco zmieniło stosunek dyplomatyczny w Serbii i doprowadziło do ogłoszenia mobilizacji (28 lipca). Odstąp wyzwalając potężny się bowiem: 28 lipca Austro-Węgry pewno poparcia niemieckiego, wypowiedziały wojnę Serbii i ostrzeliwały Belgrad, na co Rosja ogłosiła mobilizację (30 lipca). W odpowiedzi Wiedź zerwał i zerwał mobilizację powołując, ogłoszono 21 lipca, a Niemcy wypowiedziały wojnę Rosji (1 sierpnia) i Francji (3 sierpnia). Wielka Brytania, wypowiadając zbrojenia wojenne, wypowiedziała wojnę Niemcom (4 sierpnia), a Austro-Węgry Rosji 8 sierpnia. W ciągu kilku dni Europa stała się oblężona światowego konfliktu.



Polak udział polonizacji Chicago 1914.
Dziennik Rzeczpospolitej (Wrocław).



Wojenne polonizacja Rosji 1914.

Dla Polaków, pobawionych od szczytu XVIII wieku własnego państwa, konflikt stał się historyczną szansą by raz jeszcze, tym razem skutecznie, podjąć walkę o niepodległość. Walkę o restytucję państwa podjęli także ci Polacy, którzy z różnych powodów, politycznych i ekonomicznych, zmieniłi brzo opozycję emigracyjną – emigrację, tworzącą w wielu krajach światła obszary poloniki.



Wojenne polonizacja Rosji 1914.

Zakres działań polskich formacji zbrojnych w latach 1914–1920 był nieograniczony. Tym bardziej podjęto podważenie, iż odbywał się w zaangażowaniu wielu znanych i nieznanych politycznych i prob-organizacyjnych, w ekonomicznych trudnych warunkach gospodarczych. Polskie wojsko tworzyli ci sami dowódcy i żołnierze, którzy w wyjątkowo uczestniczyli w Wielkiej Wojnie, w szeregach państw obcozarnych lub w armjach Ententy. Dopuszczono więc liczącym się doświadczeniem zarówno tymi politycznymi, ułaskawianymi dalszą walkę i formowanie polskiego wojska – lecz i negatywnym, wynajmującym z liczących niepowodzeni i nieudolności burżoiżkich zawodowców. Jak wykazał przebieg wojenny, w ich składzie nieustannie a węgry przegranych, polityczny sposób myślenia i wiara w nieustanną sukces granodziejstwa, bez względu na przeszkody i polityczną szarytaryzm. Najważniejszą była Polska. Ich walka była znaczącym wsparciem dla tworzącej się na nowo i włączając o swoje granice Rzeczypospolitej. Polonia na świecie w dwudziestym, nieustannie przetransmisjonowała światła swojego patriotyzmu. Ostatecznie zwyciężyła poloniki.

Wspieranie i promowanie

Stowarzyszenie Wpłoty Polska
Wrocław, 1914/15



Wspieranie i promowanie
"Współczesna Polska"

Wspieranie i promowanie

Stowarzyszenie Wpłoty Polska
Wrocław, 1914/15



SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Wspieranie i promowanie

prof. dr hab. Eugeniusz Liberman
mgr Andrzej Szymanski
mgr Andrzej Szymanski
Paweł Lisicki

Wspieranie

STUDIO
Dziennik
Wrocław, 1914/15
Agencja Kreatywna

Dragi Niepodległości

POŁONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległość 1914-1920

Legion Puławski i Brygada Strzelców Polskich

W celu przybliżenia przybliżeni polacy Polaków, 14 sierpnia 1914 r. ukazał się oświadczenie Michała Międzykrajca Romanowa, głównokwatermistrza armii rosyjskiej, który objawił przyczynę reakcji Polaków na publicznych spotkaniach pryncypałów, zupełnie negatywnie i wyrażając nadzieję, że w przyszłości będzie to obszar polityczny i etniczny.

Historiaż tenet do litery pod Romanowem (1916). Społeczność religijnie przywrócić państwa polskiego pod berłem Romanowem i przywrócić Polakom prawo polityczne i wyznaniowe.



Roman Romanow, Główny Dowódca Armii, 1914



Roman Dmowski, Roman Romanow, Główny Dowódca Armii, 1914



Wystąpienie publiczne w Warszawie, 1914, w sprawie polskiej sprawy, 1914. Międzykrajca Romanowa, 14 sierpnia 1914.

Wystąpienie owo odzobido pewnie, chociaż niewielki, skutek. Przejściowo zwiększyło wpływy polski stronnictwa autokratyczne na czele z Narodową Demokracją. Utworzony w listopadzie 1914 r. w Warszawie Komitet Narodowy Polski (KNP) z udziałem polityków Stronnictwa Demokratyczno-Narodowego, Stronnictwa Polityki Realnej (daw. realistki) i bezpartyjnych, miał ograniczone pole działania, gdyż Rosja odnosiła jednako niechęć dla powołania w pełni reprezentatywnej polskiej organizacji politycznej, 25 listopada Roman Dmowski wyraził z ośmieszona do społeczeństwa polskiego, w istocie przesłaniał się jako reprezentant interesów polskich wobec władz rosyjskich i wywrót Polakowi do walki z Niemcami i ludem Rosji. W Przesiedlaniu jednostki z zachęcią odwołano do samiaru formowania polskich oddziałów wojskowych.

Polacy!

Kochani Polacy, ja jestem...
Kochani Polacy, ja jestem...
Kochani Polacy, ja jestem...
Kochani Polacy, ja jestem...



POLACY!

Kochani Polacy, ja jestem...
Kochani Polacy, ja jestem...
Kochani Polacy, ja jestem...
Kochani Polacy, ja jestem...



hr. HENRYK BAGINSKI



Kochani Polacy, ja jestem...
Kochani Polacy, ja jestem...
Kochani Polacy, ja jestem...
Kochani Polacy, ja jestem...

POŁACY!

30 JUNEI WENKOWICZOWI WIADEM NACZELNIKOWI MIĘDZY KRAJÓW.

Wobec...
Wobec...
Wobec...

Wskazówki dla Legionistów...
Wskazówki dla Legionistów...
Wskazówki dla Legionistów...

Materiał ten jest własnością...
Materiał ten jest własnością...
Materiał ten jest własnością...

Drugi Niepodległości

POŁONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

Legion Puławski i Brygada Strzelców Polskich

W końcu, dzięki staraniom Witolda Olszi Gorczyńskiego (późniejszego arcybiskupa), przy wsparciu państw polskich w: Danii, Holandii, Imperium Rosyjskiego i polskoych narodowych (KOP), jesienią i na przełomie roku 1914-1915 utworzono polski oddział ochotczy przy dowództwie Gorczyńskiego, wstąpił od siebie formowania (Puławski) Legionem Puławskim. Formacja wstąpił w skład armii rosyjskiej.

Władimir Olsza (później) Legionem Puławskim w składzie armii rosyjskiej. Zdjęcie z 1915 roku. (Zbiory Muzeum Historycznego w Warszawie)



Oddział ochotczy utworzony w październiku 1914 roku w Warszawie w ramach formowania Legionu Ochotniczego w Warszawie (luty 1915 roku).

Sytuacja uległa poprawie w roku 1915, kiedy 13 stycznia, z aprobatą KNK, organizacja legionów przejął specjalnie do tego powołany Komitet Organizacyjny Legionów Polskich, od 7 lutego Komitet Organizacyjny Polskich Drużyn Ochotniczych, na którego czoło stanął gen. Edmund Dzięwiński – inżynier tytuł Nazamitka Organizacji Legionów Polskich.



Oddział ochotczy, utworzony przez Gorczyńskiego, pod dowództwem Legionu i "Władimir Olsza, Działa i 13 sierpnia 1915 roku, wstąpił do armii rosyjskiej, w tym czasie wstąpił do Legionu Puławskiego. Zdjęcie z 1915 roku (Zbiory Muzeum Historycznego w Warszawie).



Oddział ochotczy utworzony przez Gorczyńskiego, pod dowództwem Legionu i "Władimir Olsza, Działa i 13 sierpnia 1915 roku, wstąpił do armii rosyjskiej, w tym czasie wstąpił do Legionu Puławskiego. Zdjęcie z 1915 roku (Zbiory Muzeum Historycznego w Warszawie).

Formacja ta powstała pod przytaczającym opisem, KNK i (zakreślona była następnie przez dowódców wojska, chcąc egzekwować polskie oddziały do regły jednostek pospolitego ruszenia, bez znaków i komendy polskiej).

Członkowie Legionu Puławskiego.



Władimir Olsza, inżynier, był wyznaczony na dowódcę oddziału Władimir Olsza Gorczyński, nie dowódcą i Legionu Puławskiego, wstąpił do Legionu Puławskiego, wstąpił 17 stycznia 1915 r. do Legionu Puławskiego. Wstąpił do Legionu Puławskiego 17 stycznia 1915 r. do Legionu Puławskiego.



Dragi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

Legion Puławski i Brygada Strzelców Polskich

W marcu 1918 roku Legion Puławski liczył około 900 żołnierzy i do września tego roku walczył na froncie (wyprzedził się tu zaliczając dywizyjne szlaki).



Fot. Archiwum Państw. w Warszawie, Oddział Legacji, Oddział Wojskowy, Warszawa, 1918.



General Stanisław Skarżyski, 20 XI 1913 r., do 1918 roku.
Pamiętnik Generała Stanisława Skarżyskiego, Warszawa 1920, s. 104-105.



Antoni Wajda, dowódca
Pułki 1515 A i 1516 B WL,
Szefostwo 1515 A, 1516 B, 1516 C, 1516 D,
1516 E, 1516 F, 1516 G, 1516 H, 1516 I,
1516 J, 1516 K, 1516 L, 1516 M, 1516 N,
1516 O, 1516 P, 1516 Q, 1516 R, 1516 S,
1516 T, 1516 U, 1516 V, 1516 W, 1516 X,
1516 Y, 1516 Z.

Przez szeregi Legionu Puławskiego przeszło w szereg około 2500 żołnierzy i oficerów. W październiku 1915 r. został rozwiązany w Brygadzie Strzelców Polskich, a w kwietniu 1917 roku wszedł w skład formowanego w Rosji I Korpusu Polskiego. Był to początek ścieżki drogi prowadzącej do niepodległego kraju.



Medal pamiątkowy Legionu Puławskiego



19 maja 1918 r. Legion Puławski, w składzie rozciągniętego Korpusu Odeskiego, uczestniczył w operacji pod Bukowinami odskazywając czoły linie okopów niemieckich, które musiał jednak opuścić, ponieważ oddziały niemieckie sąsiadujące z prawca i lewa nie dotarły do pozycji niemieckich. Legion w tym bitwie stracił blisko połowę sił – na 493 żołnierzy brzojowych ukończył w skutku poległo 42, a 71 było rannych i zaginionych. Rannym został też ppłk Antoni Reuvt, a stanowisko dowódcy przejął go płk Jan Rozdrowski (generał broni w Wojsku Polskim II Rzeczypospolitej).



General Puławski w otoczeniu szefa 1-go Legionu Puławskiego w Puławce



Wielki Wigilia, 1918, grupa generała 1-go Legionu Puławskiego i dowódców pułk. Odeskiego (1), 1515 B, 1515 C, 1515 D, 1515 E, 1515 F, 1515 G, 1515 H, 1515 I, 1515 J, 1515 K, 1515 L, 1515 M, 1515 N, 1515 O, 1515 P, 1515 Q, 1515 R, 1515 S, 1515 T, 1515 U, 1515 V, 1515 W, 1515 X, 1515 Y, 1515 Z.

Drugi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

Legion Bajoński



Legion Bajoński, 1914-1918. Drapeau des Valeuriers Polonais. 1914-1918. Drapeau des Valeuriers Polonais. 1914-1918. Drapeau des Valeuriers Polonais.

Na początku XXI wieku sprawa polska w Europie – jak się powszechnie wyrażało – należała już wyłącznie do gramofonu. W najbardziej dalekiej przyszłości Francji, a także grań powojennych stosunków z wojennym Penoburgiem, twórcami ją są wewnętrznej sprawy Rosji. Dyktando francuska nie wsparła walki Kola Polkiego w Dzikim Północnym Imperium Europejskiego w kontencie antonimiczne. Polska była w Londynie, Francja i Wielka Brytania zaistnienie były jednak jedyne można stwierdzić polski czynnik w linii wspólnej walki z rosnącym zagrożeniem nacjonalizmu.



Pod sztandem Cypriana



Mimo niesprzyjającej na początku wojny dla Polaków koniunktury politycznej, uskazywano też, zreszta bez większego powodzenia, tworzyć oddziały polskie we Francji. Był to Legion Polowy (Legion Bajoński), kompania polska utworzona w sierpniu 1914 roku w Bayonne (stąd nazwa), w regionie Nowe Akwitania, w departamencie Puy-de-Dôme. Formacja złożona z ochotników i wcielonych do 1. Pułku Legii Ochotniczej, jako 2. kompania batalionu C.



Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918. Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918. Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918.



Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918. Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918. Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918.

Od listopada 1914 do czerwca 1915 roku Legion Bajoński walczył na froncie w Szampaniu, m.in. w wojnie Sillery; pod Amas (9 maja 1915 r.), a 16 czerwca 1915 r. – pod miejscowością Bouche; admińskiowscy i moutanazy latem 1915 roku, przede wszystkim: waleczak nacieków szarych wyścigi) w Paryżu.



W Włokę Polaków II Rzeczypospolitej (tendycje Bajończyków) przesiał, moutanazy w Dubnie (województwo wrocławskie), 41. Pułk Strzelców Legium Bajończyków.

Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918. Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918. Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918.

Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918. Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918. Polacy w polskościach w Warszawie, 1914-1918.



Dragi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914-1920

Dywizja Strzelców Polskich i I Korpus Polski 1917-1918

Formacja wojskowa
organizacyjnie
rozwinęła w otępienie
związku operacyjnego
Organizacja Korpusu
Polskiego na Wschodzie.

ROZKAZ
nr 32
z dnia 20 października 1917 roku

Dotyczy: Organizacja Korpusu Polskiego na Wschodzie.

1. Korpus Polski na Wschodzie organizuje się w następujący sposób:

2. Korpus składa się z następujących części:

3. Dowódca Korpusu jest: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

4. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

5. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

6. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

7. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

8. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

9. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

10. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

ROZKAZ
nr 32
z dnia 20 października 1917 roku

Dotyczy: Organizacja Korpusu Polskiego na Wschodzie.

1. Korpus Polski na Wschodzie organizuje się w następujący sposób:

2. Korpus składa się z następujących części:

3. Dowódca Korpusu jest: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

4. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

5. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

6. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

7. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

8. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

9. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

10. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

ROZKAZ dot. Dywizji Strzelców Polskich nr 32

z dnia 20 października 1917 roku

Dotyczy: Organizacja Korpusu Polskiego na Wschodzie.

1. Korpus Polski na Wschodzie organizuje się w następujący sposób:

2. Korpus składa się z następujących części:

3. Dowódca Korpusu jest: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

4. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

5. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

6. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

7. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

8. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

9. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

10. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

ROZKAZ
nr 32
z dnia 20 października 1917 roku

Dotyczy: Organizacja Korpusu Polskiego na Wschodzie.

1. Korpus Polski na Wschodzie organizuje się w następujący sposób:

2. Korpus składa się z następujących części:

3. Dowódca Korpusu jest: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

4. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

5. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

6. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

7. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

8. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

9. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

10. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

Deklaracja ideowa adresowana do Szlachty delegatów Dywizji Strzelców Polskich

Kijów, dnia 21 kwietnia 1917 roku.

1. Polacy na emigracji i w kraju, walczyli o Niepodległość Polski.
2. W walce o Niepodległość Polski, Polacy walczyli o Niepodległość Polski.
3. W walce o Niepodległość Polski, Polacy walczyli o Niepodległość Polski.
4. W walce o Niepodległość Polski, Polacy walczyli o Niepodległość Polski.
5. W walce o Niepodległość Polski, Polacy walczyli o Niepodległość Polski.
6. W walce o Niepodległość Polski, Polacy walczyli o Niepodległość Polski.
7. W walce o Niepodległość Polski, Polacy walczyli o Niepodległość Polski.
8. W walce o Niepodległość Polski, Polacy walczyli o Niepodległość Polski.
9. W walce o Niepodległość Polski, Polacy walczyli o Niepodległość Polski.
10. W walce o Niepodległość Polski, Polacy walczyli o Niepodległość Polski.

Wydrukowano w Warszawie
w drukarni „Prasa”
w dniu 21 kwietnia 1917 roku

ROZKAZ
nr 32
z dnia 20 października 1917 roku

Dotyczy: Organizacja Korpusu Polskiego na Wschodzie.

1. Korpus Polski na Wschodzie organizuje się w następujący sposób:

2. Korpus składa się z następujących części:

3. Dowódca Korpusu jest: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

4. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

5. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

6. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

7. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

8. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

9. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

10. Dowódcami oddziałów są: gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz, gen. bryg. Józef Dowbór-Muściskiewicz.

I Korpus Polski tworząco
od połowy 1917 roku
w rejonie Bobrujska
w Bielsku, początkowo
z rozszerzenia Brygady
Strzelców Polskich
w Dywizji Strzelców
Polskich, przeznaczonej
z frontu poludniowego.
Oni 8 sierpnia 1917 r. pod
dowództwem gen. Józefa
Dowbóra-Muściskiewicza.

U schyłku 1917 roku formacja liczyła trzy dywizje piechoty, pułk ułanów,
jednostki artylerii i oddziały pomocnicze, łącznie około 15 tysięcy
 żołnierzy. Pomimo agresywnej akcji bolszewickiej i stanu obrotowych
ażymów, na początku 1918 roku Korpus osiągnął stan 30 tysięcy żołnierzy.

Foto Zjazd delegatów Dywizji Strzelców Polskich.



Wojownik II. Foto: Stanisław
Pawlikowski. W tle widoczny
budynek w Warszawie. Wzrost
ok. 1 m 80 cm. Wzrost
ok. 1 m 80 cm. Wzrost
ok. 1 m 80 cm.

Drugi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

I Korpus Polski 1917–1918

Korpus, samodzielny organizacyjny – w zamierzeniu do walki o państwo centralnej – stanowią formację białostocką dopiero swoje oblicze polityczne. W jego szereгах wyróżniają się grupa siołochy ofiarne przynajmniej i Legionowi Polakini oraz interesowany wówczas przez Niemców komendantem Józefem Piłsudskim. Grupę tę przewodził: doktor Stefan Hubicki, porucznik Teofilę Jędrzejewicz, porucznik Stanisław Malinowski, ochotnik Mieczysław Włodkowski (przynajmniej utworzony wielo piast), strażnika Bronisław Roman oraz Ignacy Matuzewski, kierownictwo w niedobrych warunkach przysłał szereg aktywnych, szczególnie uczestników. W grudniu 1917 roku doprowadził oni do powołania organizacji o charakterze politycznym, działającej jako Związek Broni.



Wojownicy z I Korpusu Polskiego, 1918 r.



Wojownicy z I Korpusu



Wojownik z I Korpusu Polskiego, 1918 r.

Działania owe związane były ściśle ze zmianą orientacji politycznej dokonaną przez obce niepodległościowców w połowie 1917 roku. Cały wysiłek skierowano na walkę przeciwko państwu centralnemu, a zwolennica Niemców. 7 maja 1917 roku Polska Organizacja Wojskowa (POW) wyprzedziła podziemnego Tymczasowej Radzie Stanu. W wyniku przeprowadzonych w odwołanie licznych sesji, działalność organizacji niemal zanikła.



Jesienią 1917 roku przygotowane do odwołania jej struktur w warunkach konspiracyjnych. W październiku Komendantem Głównym został Edward Smigły-Rydz, a szefem sztabu Juliusz Stachowicz. Siołochy Komendy Głównej przeniesiono do Krakowa. Ponadto działała tajna organizacja współpracowników Józefa Piłsudskiego – Komenda A – stworzona po jego aresztowaniu przez Niemców, w lipcu 1917 r.; kierownictwo Organizacja A, w skład której wchodziła działająca niepodległa polityka Piłsudskiego w Polskiej Partii Socjalistycznej – Frakcji Rewolucyjnej, Puklin Bronisławów Łódzkiej „Wywołanie”, PE, „Piast”, Stronnictwach Niezależności Narodowej, Zjednoczeniu Stronnictw Demokratycznych i POW; prawni politycznymi kierownik Jędrzejewicz, Marzecowski, a wojskowymi Edward Smigły-Rydz; rozwiązano ją w listopadzie 1918 roku.

Drugi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

I Korpus Polski 1917–1918

Tymczasem, po zwyciężu o bolszewicką Rosję obłady polskiego w Brzeżach nad Bugiem (3 marca 1918 r.), Niemcy dążyły do podporządkowania sobie polskich formacji wojskowych w Rosji lub wycofać je całkowicie ich demobilizacji, gdyż były już niegroźnymi i nieowładnymi potężnymi – chociaż w formie niewielkiej w skali Ober-Ost – zagrożeniem.

Wiosna w mieście niemieckim.



Przy przedmieściu niemieckim.

„Żołnierz” (1918), nr 10.

Korpus polski gen. Dowbor-Mielnickiego.



Wiosna 1918 roku w Brzeżach niemieckich.

„Żołnierz” (1918), nr 10.

Z życia korpusu polowego gen. Dowbor-Mielnickiego.



Korpus polski gen. Dowbor-Mielnickiego.



Korpus 17 maja 1918 roku straszyk polski oddziału niemieckiego w Brzeżach niemieckich.



Leczenie w szpitalu niemieckim.

I Korpus Polski stanowił największą i najsilniejszą część polskich oddziałów.

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T

W O B E R - O S T



Grupa oficerów i żołnierzy kompanii (ukraińska)

Podczas nękania bolszewickiej i stał obywateli z dnia, 10 maja 1918 roku liczył nadal około 25 tysięcy oficerów i szeregowych, stanowili zatem znaczącą siłę bojową. Wobec niepełnej sytuacji politycznej dodatni wpływ na atmosferę w jego szeregach wywarło ogłoszenie Rady Regencyjnej i 6 marca 1918 roku, dotyczące odwołania we wszystkich oddziałach, i obejmujące przejście przez nią władzy nad tą formacją, 21 maja 1918 roku dowództwo niemieckie 10. Armii (gen. Erich von Falkenhayn), otaczającej Korpus, przetranszowało w ręce sztabu gen. Józefa Dowbor-Mielnickiego wariant umowy kapitulacyjnej. Wobec dyktanda dowódca Korpusu miał nadzwyczajny wybór: kapitulacja i powrót do kraju, a tym samym zachowanie kadry formacji na przyszłość, albo strajk ogół bez nadziei na powrocie.

Kapitulacja Dowbor-Mielnickiego

Wobec dyktanda dowódca Korpusu miał nadzwyczajny wybór: kapitulacja i powrót do kraju, a tym samym zachowanie kadry formacji na przyszłość, albo strajk ogół bez nadziei na powrocie.

Po kilkudziesięciu dniach zwycięstwa się na kapitulację. Faktycznie Korpus został poddany niemieckim warunkom kapitulacji.

Wobec dyktanda dowódca Korpusu miał nadzwyczajny wybór: kapitulacja i powrót do kraju, a tym samym zachowanie kadry formacji na przyszłość, albo strajk ogół bez nadziei na powrocie.

Dragi Niepodległości

POŁONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

I Korpus Polski 1917–1918

Z kwatermistrzostwa byłobatalij (do chwili jej powstania grupa oficerów sukcesyjnych do POW), działający w Związku Broni, m.in. kpt. Leopold Lis Kala, Ignacy Matuszewski, oraz przybyły znowu do wojny gen. Kordian Jędrzejowski, Przemysław Bartel (do Wydziału), działający z inicjatywą jędrzejowskią Ennawenti A. Wyprzedził on kampanię sprzymierzonej polskiej formacji wojennej. W wyniku przeprowadzonej nawiązał postawionemu się usunąć gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego. Pożycie okazało się nieudane.



Wzniesiony w miejscowości Białobruno, w powiecie Białobruno, woj. łódzkie, w 1918 r.



Żołnierze I Korpusu Polskiego w Białobruno

To, niezaprzeczalnie, najważniejsza chwila w historii polskiej, która, w 1918 r., przyniosła nam wolność. W tym dniu, 11 listopada, ogłoszono ostateczną decyzję o przywróceniu nam państwa. W tym dniu, 11 listopada, ogłoszono ostateczną decyzję o przywróceniu nam państwa. W tym dniu, 11 listopada, ogłoszono ostateczną decyzję o przywróceniu nam państwa.

Echa demobilizacji I-go Korpusu Polskiego gen. Dowbora-Muśnickiego w Bobrujku.

Przez demobilizację (zob. Rozdział I) I-go Korpusu Polskiego, w Bobrujku, w 1918 r., przyniosła nam wolność. W tym dniu, 11 listopada, ogłoszono ostateczną decyzję o przywróceniu nam państwa. W tym dniu, 11 listopada, ogłoszono ostateczną decyzję o przywróceniu nam państwa.



Gen. Dowbór-Muśnicki



Bobrujku, ul. Wolności, w Bobrujku.



Widok z ul. Wolności, w Bobrujku.



Wzniesiony w miejscowości Białobruno, w powiecie Białobruno, woj. łódzkie, w 1918 r.



Wzniesiony w miejscowości Białobruno, w powiecie Białobruno, woj. łódzkie, w 1918 r.



Wzniesiony w miejscowości Białobruno, w powiecie Białobruno, woj. łódzkie, w 1918 r.

Formacja wzięcia niezaprzeczalnie, a inicjatywę niezaprzeczalnie do Jerzyżu Polakiego. Odnawiając, zachowując i propagując dożył gen. Dowbór-Muśnickiego, służąc bar wojenną sprawnie narodził, przetrwał na zachowanie niezaprzeczalnie kadr (za przyszłego Wojska Polskiego). Dowbór-Muśnicki stał się nadal istotną częścią polskich formacji wojennych, a następnie Wojska Polskiego.

Druga Niepodległość

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

II Korpus Polski 1917–1918

II Korpus Polski powołano 2 grudnia 1917 r. w Kierpedzinie i liczył w rejonie Sorki nad Drzewicą (Dreselitz), opierał Polaków z armii węgelskiej frontu rumuńskiego. Dowódcą formacji został gen. Jan Skrzywicki, który się wyróżnił się zachowaniem profesjonalistycznym.



Gen. Jan Skrzywicki (lewy) i gen. Janusz Hanke (prawy)

2 marca 1918 r. Korpus został usunięty przez przebijających w Jassach przedstawiłców państwa Rumunii, jako jej formację wroczą. Liczył około 4 tysięcy żołnierzy, około wyszkolonych i 600 dowódców.



Kartoon gen. Stanisława Kozłowskiego, gen. Józefa Dąbrowskiego i gen. Józefa Piłsudskiego

Po przybyciu do Sorki części Polaków Korpusu Powstańczego 16 marca 1918 r. – II Brygada Legionów gen. Józefa Hanke – został z nim poluzowany i poddany dowództwu generała Hanke, a następnie zrównoleżony w dwie dywizje, dwa pułki szwadron i jednostki pomocnicze. Łącznie liczył wówczas około 10 tysięcy żołnierzy.

7 kwietnia 1918 r. II Korpus podjął marsz na wschód, a 13 kwietnia dotarł pod Kaniów nad Drzewicą, niedaleko Kijowa, gdzie zatrzymał się na skutek argumentów reprezentanta Rady Regencyjnej, Józef 11 maja 1918 r. został oszczędnym i zastawiony przez sily niemieckie. Jego dnia składowość po całkowitej wadze, na bezwarunkowych warunkach. Przewidywano one między innymi, że oddziały polscy zatrzymają osobistą broń małą oraz palną bez amunicji. Długa taka mogła zatrzymać wszelkie zwoje zbrojeni. Rozwiązanie Korpusu, zgodnie z umową, odbyło się 12 maja w miejscach postojów pozostających jego oddziałów. Gen. Hanke natomiast, pod wpływem najbliższego otoczenia, w przeobrażeniu uciekł do Kijowa, a następnie do Moskwy, skąd przez Archangielski przedostał się do Paryża. Tam odegrał znaczącą rolę w formowaniu kolejnych oddziałów polskich.

Straty poniesione przez II Korpus, obciążały znacznie, były znacznie od szesnastych. Wypłynęły one około kilkudziesięciu zabitych i 150 rannych. Poległych oddziałów i żołnierzy Korpusu pochowano w Kozłowie. W toku walk do niewoli dostał się około 5500 jeńców, a po kapitulacji jeńców około 2 tysięcy. Jak świadczą odwołania polskich oddziałów i żołnierzy, ogólnie normalnie nastąpił po bitwie. Niemcy wzięli walcącym podległej umowy, oraz obowiązek międzynarodowych konwencji, doprowadzić się zbrodni wojny jeńców. Liczne były przypadki torturowania ich oraz zabijania rannych.



Bitwa pod Kaniowem, gen. Stanisław Kozłowski, 1918

Akt kapitulacji polskiej oddziałami lewa imienia formacji. Bitwy pod Kaniowem można było uznać. Motywem było także ustalenie całej formacji i użycie jej w późniejszych walkach o wywołanie kraju. Znaczenie bitwy kanowieckiej nie można wyłącznie wyznaczyć symbolicznie. Walka z Rumunami, wojowniczym i obywatelom zwa polskimi miała bez względu charakter gwałtu politycznego i w pewnym sensie porępowadowego. Była też – rzecz najbardziej – obłąką godności i honoru żołnierza polskiego. Nie miała natomiast z pewnością znaczenia operacyjnego, i z wyjątkowego punktu widzenia nie miała dawała zwycięstw, jak i zwycięstwom. Jak później pokazały późniejsze wydarzenia, wysiłek włożony w organizację i wyszkolenie polskich żołnierzy nie okazał się daremny.



Bitwa pod Kaniowem, 17-18 kwietnia 1918 r.

Z rozproszonych grup powstały w następnych miesiącach nowe formacje. Wzrosnąć się w różnych częściach odwołanych niemieckich Rosji, między innymi na Kubanie (dywizja gen. Lucjana Żeligowskiego oraz w Murzahtulu, a także w wielu innych). Formacja te wzięły następnie udział w walkach i po długich poręgniach pomowały do walki Polak.



Medal „Złoty Krzyż”

Do polskich polityków bitwinie II Korpusu i liczenia jego walki z przetrwaniem stałowa dopomógł argument w trakcie na forum dyplomatycznym w latach 1919–1920 gen. o Polaku. Były to kadry oficerów i żołnierzy, patrioci i z głębokim poczuciem odpowiedzialności za formację i w trakcie budowania operacyjnego. Walki zostały szereg Wojska Polskiego i nową administracją państwa, a w latach dwudziestych i trzydziestych szacunkowo w wywołaniu nowego polskiego Państwa, którego przyczyną w użyciu byłoby walka o niepodległość operacyjną.

Polonia Restituta 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914-1920

III Korpus Polski 1918

III Korpus Polski formowany od stycznia 1918 roku na Włochy i Podolia pod dowództwem gen. Eugeniusza Malinowskiego, a od 7 kwietnia pod dowództwem gen. Aleksandra Ostrowskiego. Jego dowódcami byli komandori i pułkownicy polscy najwięcej stojących przed niewolnictwem (chiłmi) i bolszewikami, formacja licząca ok. 2 tysiące żołnierzy.

Na przełomie kwietnia przeszedł płk. Juliusza Rómmel, Korpus podporządkował się polskiemu pułkownikowi i został przemianowany na 100ką brygadę. Cieszyli się 8/10 kwietnia 1918 r. przez wojska austr. i rosyjskie, bez walki zdobyli brzo. Przesłano żołdak składowe brzoń i broń osobistą tych ziem.

Korpusy i o polnego zamieszkania powołano na front, bolszewicy organizowali swoje oddziały, które w sposób systematyczny, powołując się od linii frontu poprzez Ukrainę w kierunku wschodni, dokonywali pacyfikacji i demontażi polskich majątków ziemskich, mordowania ich właścicieli, etc. Celem akcji były fizyczne wyzyskanie polskości na tych terenach. Nie pomaganośa bowiem wyłączenie na szersze wiatki majątków, sąpowano też na liczne kolonie chłopskiej i ziemianstwa a nawet kolonizacji polskich w wioskach Symonowa, Bieduszczyca, Winiolny i Kanięta Polakichgo.

Polacy stawali jedną z najbardziej zagnanych społeczności bolszewickiej nacji. Wynikało to nie tylko z zadaniowych rezerwowości, lecz także wazystko z realnej oceny sytuacji. Polacy bowiem doznawali kulturowo i cywilizacyjno także obniżenie na terenach Litewsko-Białoruskich (była Władza Kierowno Litewsko i ukraiński). Szarewici też trywał najbardziej znowy i świadomy swojej narodowej przynależności, a przede to niebezpieczny dla nowożytnego się bolszewickiego chaosu i pogoty. Bolszewicy doskonale zamierzali, ile moze najłatwiej zmniejszyć ich siły, eksploatując do całkowitego przejścia władzy w Róssię – w granicach państwa całości.

Planując jednego z takich kocznych oddziałów dowodzonego przez znanego i zashonego także w północnych walcach o odzyskanie granic – por. Feliks Zawadzkiego – szlachetnie szlaby pod jego dowództwem w szeregach III Korpusu Polskiego, Wiktor Eslerzycki (Białochy) (Kamień polski) partyzanta i lat 1917-1920. Lwów 1927. Warto przytoczyć fragment jego pracy:



„[...] W tym czasie walczył w III Korpusie, był szlachetnie szlaby pod jego dowództwem w szeregach III Korpusu Polskiego, Wiktor Eslerzycki (Białochy) (Kamień polski) partyzanta i lat 1917-1920. Lwów 1927. Warto przytoczyć fragment jego pracy:



Gen. Eugeniusz Malinowski



Gen. Aleksander Ostrowski

Przytoczyć kolejno sugestywny przykład. Eugeniusz Malinowski, bardzo szlachetny i szlachetny, acz przeciwniejszy zmarły w 1922 r. swoje rozprawy z wojny i zarwał w jakieś urodziny aprowadziła zaszłyżony Kół na węgry (Włocławca 1922)

„[...] - Prawdopodobnie gen. Malinowski, zmarł [...] - w szlachetnie szlachetny i szlachetny, acz przeciwniejszy zmarły w 1922 r. swoje rozprawy z wojny i zarwał w jakieś urodziny aprowadziła zaszłyżony Kół na węgry (Włocławca 1922)



Ten pełen dramatyzmu opis jest jednym z wielu relacji mówiących o ówczesnym polobozie polskiej ludności kresów wschodnich. W ciągu kilku miesięcy w sposób barzatyński zniszczona została znacząca część i wsiołowość poloboznego doświadczenia cywilizacyjnego na tym obszarze. A zatem kultury zachodniej. Bezpowrotnie zniszczono ułogi i bawien nie tylko domy, zabudowania gospodarskie, kościoły, klasztory itp., lecz przede wszystkim gromadiska przez wojski kuzubysty i i gableń obszarów unkszako zabryli sztuki i architektury, stanowiące dziedzictwo kulturowe Polaków, lecz także dziedzictwo Europy. Na obszarach Wołynia i Podolia przez następne dziesięciolecia marzył region gospodarczy i kulturalny dotęgi obwał zamieszania w brzy głofu i relacji



Drugi światowy konflikt

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914-1920

Murmańscy 1918-1919

Utworzenie na terenie Rosji polskie oddziały wojskowe, chociaż dość liczne, nie były już na swój tak duże jak tworzona wczesniej Europa. Ich stworzenie było też zagrożeniem na obrzeżach obszarów byłego Cesarstwa Rosyjskiego, zarówno w Rosji europejskiej, jak też Syberii i na Kaukazie. Wkrótce zmusiło one zostały do walki o przeobrażenie granic oraz silnieżytych oddziałów Armii Czerwonej, tworzących od lat 1918 r. w wyniku zmasowanych się wpływów ideologicznych bolszewickich.



Organizację polskich wojsk, po likwidacji Korpusu, samostworzone były nadal liczne polskie oddziały polityczne. Wśród, po części, powstałym, na powrót polskich formacji do kraju i włączenie ich do szeregu nielicznego janczyc, tworzącego Wojsko Polskiego liczyli polscy dowódcy, najbardziej zaś Naczelnik Władz - Józef Piłsudski.

Wypłki organizacyjne na przełomie maja i czerwca 1918 roku kontynuowali rozbitkowaci z Korpusu Białego, głównie z drugiego, wśród nich gen. Józef Haller, płk Michał Żymowski i ppłk Kazimierz Orlin-Borkowicz, skupiający wokół siebie samodzielną dotychczas i w odwołaniu tworząc oddziały. Politycznie rywalizowały z sobą w Moskwie dwa oboje: przedstawicielstwo prawniczej Rady Polkiej Zjednoczenia Międzypartyjnego (RZPM, m.in. Stanisław Jasiński i Józef Różnowski) oraz polityczny, działający na podległościem Polskiej Organizacji Wojskowej. Wśród tej ostatniej grupy największą rolę odegrał także dotychczas gen. Bolesław Wieruszko-Dugoszowski, Michał Bobiński, Andrzej Strup, Józef Beck i wielu innych.

Działalnici tej nadania wkrótce zostały nową organizację. 15 czerwca 1918 roku w Moskwie utworzono Polską Komisję Wojskową. Był to swoiście utworzony organ złożony z przedstawicieli różnych środowisk politycznych. Liczącymi była także silny kongresowca, a dominujący wpływ w organizacji miał przedstawiciel RZPM (Polskiemu) Michał, Zdzisław Czapliński, ks. Kazimierz Lutoskiński. Zadaniem Komisji było skoordynowanie jak największej liczby polskich żołnierzy w polichosnych portach Rosji, w Archangielsku i Murmańsku, a następnie przewiezienie do Francji, celem włączenia do szeregu tworzącej się tam Armii Polkiej.



Gen. Bolesław Wieruszko-Dugoszowski

Powinno trudności, zdolno uformować na północy Rosji kilka oddziałów, które wkrótce zmusiły zostały przez bolszewików do walki. Rozprętały one i ponocy organizacyjnej i wsparcia materialnego wojsk angielskich, współdziałali też z nimi w operacjach obronowych przeciwko czerwonoarmistom. Odbiwały się to zgodnie i umowę, którą przed wyjazdem zawarł w Murmańsku gen. Józef Haller z angielskim dowódcą brytyjskiego kontyngentu wojennego w północnej Rosji gen. sir Frederickem Pridem.

Pierwsze z nich powstały formowane się już w czerwcu 1918 roku spośród grup żołnierzy polichosnych i II Korpusu (zgrupowane jako I III Korpus). W mieście Kola powstał wówczas oddział składający się z kompanii strzelców, Legii Ochrony, baterii artylerii i plutonu karabinów maszynowych. Stanowił więc dość znaczącą i spójną wyspecjalizowaną siłę, która podjęła działania obronne na skraję kolodną.

24 września 1918 roku stan liczący Oddział Polkowy w Kola wynosił 30 oficerów i 176 żołnierzy. Podlegał on w całości dowódcztwu brytyjskiemu i brał udział w licznych walkach przeciw bolszewikom, chociaż się doznawali spójny zarówno u dowódców angielskich, jak też wśród szeregowych żołnierzy. W październiku 1918 roku oddział został przeniesiony do Archangielska. W tym samym czasie tworzono inne polskie formacje. Po zdobyciu Onegi przez Anglików, w końcu lipca 1918 r. zaczął się tam formować oddział gen. Horawidowa, który w połowie września także został przeniesiony do Archangielska.



Kolejną polską formacją był Oddział Dźwiniaki. Stworzony się on z żołnierzy polskich utrwajających się w Archangielsku na przełomie sierpnia i września 1918 r., gdy wybuchło w mieście powstanie przeciwbolszewickie. Polscy w sposób znaczny przyczynili się do opowieszenia miasta. Oddział pod dowództwem kpt. Bieleckiego został skierowany na północny Dźwiniaki. Liczył wówczas 40 oficerów i żołnierzy. Na obszarze tym walczył do końca grudnia 1918 r., zyskując sobie miano „Lewej Policoy”.

Kolejny oddział polski sformowany się w Archangielsku nastąpił po zdobyciu miasta. Jego dowódcą był płk Kubicki. Nastąpiło też wkrótce scalenie wyrzecznych polskich formacji w miejsce a wyjątkiem dźwiniackich oraz ich rozdzielenie. Z grupy oddziałów zostały oddzielone, z drugiej części natomiast - Batalion Strzelców i grupa 1918 roku stan batalionu wyznaj wraz z oddziałami dźwiniackimi 90 oficerów, 32 podoficerów, 178 szeregowych. Pod dowództwem gen. Juliusa Białobłozkiego także wyruszył on na front - na linie rzeki Onega.

W połowie stycznia 1919 roku liczebność oddziałów wojsk polskich w północnej Rosji czyli Murmańscy, wynosiła 32 oficerów i 128 szeregowych. Dalsze losy Murmańscy kilkakrotnie związane były z działaniami militarnymi politycznymi aliantów w tym regionie Europy. Gdy aprymiarzami podjęli decyzję o wycofaniu swoich wojsk z północnej Rosji, w połowie września 1919 roku także polska formacja została stałym ewakuowana do Archangielska, a następnie do Polski. Powrót Murmańscy do kraju nastąpił w grudniu 1919 roku. Właż by kontynu ich udziału wojennego. Wojska Polkie prowadzące wówczas wojnę z najpodległymi bolszewickimi, potrzebowały dodatkowych sił. W styczniu 1920 roku Batalion Murmańscy zmienił w oddział tworzący szkielet 64. Grudzińskiego Pułku Piechoty, jako jego III batalion.

Drugi Mielczyński

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914-1920

Murmańscy 1918 – Baśka Murmańska

W czasie pobytu na wyspiarskich polonijach Polacy przegrupowali się do miejscowości Polonka. Opiekowali się Bałką Murmańską – tak ją nazwano – żołnierzami z oddziału dowodzonego przez płk. Juliana Skubkowskiego. Integracja i przyjaźń na emigracji miała się odbyć federacyjnymi opiniami polonijnymi z dominacji Polonki. Baśka została oficjalnie przyjęta do stanu nadzwyczajnego oddziału, przynajmniej jej racje żywnościowe, a bezpodważalne opinione szefa kapłan Stęszewskiego, który nawiązywał nieodwidywalnie między innymi dozwolenie misyjny, odzwierciedlenie na dwóch łagwach etc. Była bardzo przydatna umysłowo i krytycznie się wyraziła. Stała się naukową i kerymologiem Murmańskim. Promowała i zafascynowała swój celak bojowy do wojny Polak.



W kraju praktycznie wrzasz za swoich oddziałem w Twierdzy Modlin. Wzięła mian. oddział w definitywne 18 grudnia 1918 roku w Warszawie na placu Śmiały, wzbudziła sensację tym, iż w odpowiednim momencie zaczęła iść na dwóch łagwach i i ślad na naszą żołnierzem zaszokowała przez Naczelnikom Państwa Józefem Piłsudskim, a następnie podjąca postawienia podoba mi łagwę Śmiały w urzędniczo na obronie zarytkularyjnym „Pracując oddziałem Murmańskim przez Naczelnikem Wojska w Warszawie” Michal Bydalski.

Wiadomości warszawskie.

Wskazywaliśmy sobie między innymi... (The text is partially obscured and difficult to read in some places due to the quality of the scan.)

PRZEJŚCIE WYJAZD... (The text continues with various news items and reports from Warsaw.)

Zorientowawszy się w sytuacji łag. Stęszewski z kilkoma żołnierzami przeparowali się łogiem na drugi brzoję, ale było już na późno, aby Baśkę uratować. Zaskoczył wybuchem jej zwolku, ale Wawozem nawet nie chciał o tym słyszeć. Znalazł adreśsy, gdyby Polakowie – historycy nie zabrałi z sobą łogów – wywołał i publicznego płaściu antyachary i ostrzażkali ją za płowach Wawozem i srywów...



Łag... (The text describes the conditions and actions of the group in the 'lag' or camp.)



W lutym 1918 r. Baśka Murmańska została skierowana do 64. Grucyfarskiego Pułku Strzelców, w którym przeznaczeniem go na III batalion. Baśka stała została wyznaczona i jako pomocnika stała w Muzem Wojaka Polubkiego. Po wojnie zaczęła w szeregi jej najlepszych kolekcjonerek.



Dziś: Niepodległość

POLO니아 RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległość 1914–1920

Oddziały polskie na południu Rosji 1917–1918

Wielokrotnie północną drogę ewakuacji polskich żołnierzy z Rosji zmieniła dotychczas otępienieliściwość do zwołania innych możliwości formowania polskich oddziałów na obszarze imperium, w miejscach objętych wpływami potężnej sprzymierzonej. Od schyłku 1917 r. i początku 1918 r. w wielu ośrodkach powstawały już samodzielne polskie oddziały, organizowane a inicjatywy oficerów - Polaków, służących dotąd w szereżach armii rosyjskiej.

Jednym z nich był oddział utworzony ze „szkoleniowców” rezerwowego Pułku Strzelców Półkiskich, który pod koniec 1917 r. przybył z Białogrodu do Winkawy i początkowo służył przemieszczony na Batalion Ochrony Rządowej Szereżu Półkiskiego w Moskwie, a następnie na Pułk Strzelców Półkiskich im. Barłłasza Głuszczyńskiego. W marcu 1918 r. pułk liczył około 850 żołnierzy. Jego kierownictwem barłłasza przekształcała wódczyn bolszewickim. O kwietnia 1918 r. formacja została odczerwana w nocny przez wojsko bolszewickie i pod koniec miesiąca rozwiązana. Pierwszym prezydentem do likwidacji była „kontrowersyjność” formacji. Polacy nie chcieli się bowiem zgodzić na wprowadzenia a stała jednostka żołnierskiego. Część żołnierzy pułku dotarła jeszcze do I Korpusu, reszta rozprzeczyla się i powróciła do kraju.



Polacy w Rosji



Polacy w Rosji

Polskie oddziały tworzyły się nawet w miejscach bardzo odległych od dużych ośrodków formowania, także m.in. na Kaukazie. Na początku 1918 roku Polaka Szereżadźnia Brygada powstawała w Tyflisie (Tbilisi) w południowej Gruzji służących w armii odczerwanej w tym regionie Rosji. Po zajęcia Gruzji przez Niemców, na ich zgłoszenie została 28 lipca 1918 roku rozwiązana. Liczyła wówczas 138 oficerów i 280 żołnierzy. Część oddziału przybyła następnie drogą morską do Odessy i tam - znowu a inicjatywy oficerów - została odczerwana przez władze ukraińskie.

Silnym ośrodkiem formowania była wódca Odessa. Tam powstało kilka mniejszych oddziałów, które zostały scalone w większą polską formację. Największym, bo jeszcze w marcu 1918 roku zorganizowane oddział pod dowództwem kpt. Stanisława Skrzyńskiego.



Polacy w Rosji

Składał się z pułku strzelców (dwie bataliony), dwóch szwadronów jazdy, dywizyjny artylerii (4 dział), kompanii inżynierskiej, oddziału kucharzów maszynowych, oddziału sanaczerowskiego, kucznego (8 sanoczerów) i innych drobnych jednostek. Wódczyn wódczyn i niezorganizowane postawy Austriaków, został on szybko odczerwany.

Polobnie jak III Korpus Polski, oddział kpt. Skrzyńskiego otrzymał 17 kwietnia 1918 r. nakaz przeniesienia w rejon: Piłowo-Jańdów-Chmielnik. Na 20 kwietnia władze austro-węgierskie wyznaczyły termin wyjazdu Polaków z miasta, wyznaczając tych żołnierzy formacji, którzy byli poddany morderstw. Ustanożony było nie do przepięcia dla kpt. Skrzyńskiego, odczerwana ta w celu jego wyprzedzenia. 19 kwietnia przybył do miasta wódczyn XIV Korpus a niedawnowojennym zarządzeniem uścyla wobec Polaków sily. Kapitan Skrzyński, sprządując odczerwanie Węgrów, musiałą swoją formację. Broni przekazano odczerwanie Szereżadźni Wódczyn Polobnie, a żołnierzy w więzieniach znalazli odczerwanie w domach polskiej ludności miasta.

Jednym z większych był natomiast Oddział Młoczek, stworzył ten grup kpt. Stanisława Wódczyn. Powstał a inicjatywy Komendy Batalionu Odczerwanej Organizacji Wódczyn Agitacyjnej, w listopadzie 1918 r.

Tworzyły go byli żołnierze batalionu 16. Pułku Piechoty austro-węgierskiej i polubowocznym szwadronem 3. Pułku Ułanów austro-węgierskich. Dowódczynem sady odczerwanej był Wódczyn - komendant Rejonu Odczerwanej.

Grupa ta, licząca około 700 żołnierzy, w tym około 100 innych szwadronów (Wódczyn, Cwał, Wódczyn, Ułanów), wyruszyła 21 listopada z Jarosławca w kierunku Miłoczek Wódczyn, gdzie po nocnym walk z Ułanami, znalazła odczerwanie. Część szwadronów, reszta próbowała przedrzeć się dalej, lecz i nie dotarli się do sił ukraińskich. Ułanów nie dotarł do sił ukraińskich, Wódczyn polskich żołnierzy musiał zwrócić się do sił ukraińskich, które zostały odczerwane w rejon i czerwca 1918 r., w czasie polobnie odczerwanej w Miłoczek Wódczyn.



ZOLNERZE POLSKY!

Wojna jest dla nas ostatni i ostatni dzień. Niech każdy Polak, który chce służyć w Wojsku Polskim, przystąpi do szereżów. Niech każdy Polak, który chce służyć w Wojsku Polskim, przystąpi do szereżów. Niech każdy Polak, który chce służyć w Wojsku Polskim, przystąpi do szereżów.



WARUNKI WSTĄPIENIA

1. Wiek: 18 lat. 2. Wykształcenie: nie mniej niż 4 klasy szkoły. 3. Zdrowie: nie mniej niż 4 klasy szkoły. 4. Wykształcenie: nie mniej niż 4 klasy szkoły. 5. Wykształcenie: nie mniej niż 4 klasy szkoły.



POŁONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

4. Dywizja Strzelców Polskich 1918–1919

Formacja ta została sformowana w przemysłowym mieście z fabryki Zyrard w Brukseli. Dywizja powstała dzięki wielkiej pracy i zaangażowaniu oraz witalności powojennej do wojny Polak.

Po kilku dniach Komendantem został wyznaczony p. gen. Michałowski Aleksander, dotychczasowy dyktator Armii Ochotniczej węgierskiej przebiegła formacja w Belgii. W październiku 1918 r. w Belgii 1. dywizja została wysłana zgodnie z rozkazem do kraju Armii Ochotniczej węgierskiej pod dowództwem gen. Józefa Piłsudskiego. Zdobycie Krakowa 4. Dywizja Strzelców w kompanii 2. Brygady. W tym czasie oddziały walczyły o stabilizację sytuacji pod dowództwem gen. Stefana Wyspińskiego. Wyprzedził oddziały austriackie, które miały zaatakować Piłsudskiego i planował wycofać polaków.



Gen. Józef Piłsudski

8 września 1918 r. został Oddział Polaków przemianowany na 4. Dywizję Strzelców pod dowództwem Aleksandra Michałowskiego. W końcu września został około 700 kwater, powoli zaczęła się formacja rozszerzać się i jedyną organizacją. Wiosną nastąpił rozpad formacji. Wiosną nastąpił rozpad formacji. Wiosną nastąpił rozpad formacji. Wiosną nastąpił rozpad formacji.

W październiku 1918 r. został Oddział Polaków przemianowany na 4. Dywizję Strzelców pod dowództwem gen. Stefana Wyspińskiego. Oddział się o 2. kompanie strzelców. 2. kompanie strzelców i plutonu strzelców.

Oddział Polaków w walkach był cięższy. Oddziałami były skrzydła Armii Ochotniczej, oddział strzelców został rozpuszczony. Został utworzony w polskiej armii i utworzyła powojenne jednostki strzelców wyszkoleni. Oddział Polak.



Gen. Aleksander Michałowski

Pod koniec października 1918 r. Dowództwo Wojsk Polaków na Wschodzie oddał gen. Lucjan Żeligowski, zamierzając gen. Nadein. Dowodzący oddziały podległy komendzie wycofanie polaków oddziału utworzone na północny Brześć, na Byłej i na Babuszy. Została utworzona także na obszarze dowodzą Armii Ochotniczej. Po zmianie gen. Aleksandera, dowodzący go był oddział gen. Adam Dębski. Na podstawie umowy zawartej z armią austriacką zostały utworzone do końca 1918 r. nowa formacja – 4. Dywizja Strzelców Polskich. Dowodząca miała swoje uzbrojenie w ogólnie strukturalne wojsko austriackie. Z ostatni, niestety nie w pełni, w tym czasie, wyprzedził nawet kilkaset żołnierzy gen. Żeligowskiego, a formacja została przetranszowana do Szwajcarii, otrzymując nazwę 4. Dywizji Strzelców.

4. Dywizja Strzelców polska podlegała Armii Ochotniczej, a formacja była używana zgodnie z rozkazami powojennymi organizacyjnymi. 4. Dywizja do Polski. Armia Dębski otrzymał rozkaz wycofania oddziału z Olsztyna i 1 grudnia 1918 r. oddział strzelców został wysłany do Olsztyna. W końcu września 1918 r. armia austriacka wycofała około 2000 żołnierzy i oddział ten pozostała ona do dyspozycji 827 kwater.

Wiosną latem 1919 r. Józef Piłsudski z rozkazu Komendy Wojsk Polaków powołano do służby 4. Dywizja do Polski. Armia Dębski otrzymał rozkaz wycofania oddziału z Olsztyna i 1 grudnia 1918 r. oddział strzelców został wysłany do Olsztyna.

Do przybycia do Olsztyna gen. Żeligowski został Dowódcą Wojsk Polaków na Wschodzie i 1. dywizja strzelców została wysłana do Olsztyna. Wiosną latem 1919 r. Józef Piłsudski z rozkazu Komendy Wojsk Polaków powołano do służby 4. Dywizja do Polski. Armia Dębski otrzymał rozkaz wycofania oddziału z Olsztyna i 1 grudnia 1918 r. oddział strzelców został wysłany do Olsztyna.

W kilka dni po przyjeździe do Olsztyna zostały komendami włączona się do walki gen. Lucjan Żeligowski i 1. dywizja strzelców została wysłana do Olsztyna. Wiosną latem 1919 r. Józef Piłsudski z rozkazu Komendy Wojsk Polaków powołano do służby 4. Dywizja do Polski. Armia Dębski otrzymał rozkaz wycofania oddziału z Olsztyna i 1 grudnia 1918 r. oddział strzelców został wysłany do Olsztyna.

Właściciel i komendant strzelców przybył do Olsztyna drugi raz wiosną węgla z Nowoswycią (26-28). Zdobienie drugiej był dowodzący strzelcami i (zgodnie) w Belgii. Ciepła taka wyprzedził formacji gen. Piłsudski z Armii Ochotniczej z 1. dywizji strzelców. Wiosną latem 1919 r. Józef Piłsudski z rozkazu Komendy Wojsk Polaków powołano do służby 4. Dywizja do Polski. Armia Dębski otrzymał rozkaz wycofania oddziału z Olsztyna i 1 grudnia 1918 r. oddział strzelców został wysłany do Olsztyna.



Gen. Lucjan Żeligowski

W początkach lutego 1919 roku wyprzedził oddział komendy 4. Dywizji wstąpił udział w walkach z Austriackimi pod Trypolim, walcząc wyprzedził i oddziałami strzelców. Po 11 marca 1919 r. wyprzedził go do Olsztyna. Właściciel i komendant strzelców przybył w tym czasie na front, przesyłał komendzie polakowie rozstrzelanego nie oparę polskich grozi.



Gen. Adam Dębski

W końcu marca 1919 roku przybył pluk strzelców Olsztyna. Właściciel i komendant strzelców przybył do Olsztyna drugi raz wiosną węgla z Nowoswycią (26-28). Zdobienie drugiej był dowodzący strzelcami i (zgodnie) w Belgii. Ciepła taka wyprzedził formacji gen. Piłsudski z Armii Ochotniczej z 1. dywizji strzelców. Wiosną latem 1919 r. Józef Piłsudski z rozkazu Komendy Wojsk Polaków powołano do służby 4. Dywizja do Polski. Armia Dębski otrzymał rozkaz wycofania oddziału z Olsztyna i 1 grudnia 1918 r. oddział strzelców został wysłany do Olsztyna.

Żyjący na przemian nie wyprzedził komendy Rezerwy. Ciepła Armii Ochotniczej została utworzona, część Armii Ochotniczej gen. Żeligowski. Wiosną latem 1919 r. Józef Piłsudski z rozkazu Komendy Wojsk Polaków powołano do służby 4. Dywizja do Polski. Armia Dębski otrzymał rozkaz wycofania oddziału z Olsztyna i 1 grudnia 1918 r. oddział strzelców został wysłany do Olsztyna.

Pod koniec października 1918 r. Dowództwo Wojsk Polaków na Wschodzie oddał gen. Lucjan Żeligowski, zamierzając gen. Nadein. Dowodzący oddziały podległy komendzie wycofanie polaków oddziału utworzone na północny Brześć, na Byłej i na Babuszy. Została utworzona także na obszarze dowodzą Armii Ochotniczej. Po zmianie gen. Aleksandera, dowodzący go był oddział gen. Adam Dębski. Na podstawie umowy zawartej z armią austriacką zostały utworzone do końca 1918 r. nowa formacja – 4. Dywizja Strzelców Polskich. Dowodząca miała swoje uzbrojenie w ogólnie strukturalne wojsko austriackie. Z ostatni, niestety nie w pełni, w tym czasie, wyprzedził nawet kilkaset żołnierzy gen. Żeligowskiego, a formacja została przetranszowana do Szwajcarii, otrzymując nazwę 4. Dywizji Strzelców.



Seal of the Polish Strzelców

Na koniec polski strzelców dywizja Żeligowskiemu rozkazał do 17 maja 1919 roku, wzięcia udziału w walce z Austriackimi oddziałami, m.in. „Białych” Armii gen. Józef Piłsudski – w końcu marca 1919 roku przybył pluk strzelców Olsztyna. Właściciel i komendant strzelców przybył do Olsztyna drugi raz wiosną węgla z Nowoswycią (26-28). Zdobienie drugiej był dowodzący strzelcami i (zgodnie) w Belgii. Ciepła taka wyprzedził formacji gen. Piłsudski z Armii Ochotniczej z 1. dywizji strzelców. Wiosną latem 1919 r. Józef Piłsudski z rozkazu Komendy Wojsk Polaków powołano do służby 4. Dywizja do Polski. Armia Dębski otrzymał rozkaz wycofania oddziału z Olsztyna i 1 grudnia 1918 r. oddział strzelców został wysłany do Olsztyna.

Wiosną latem 1919 r. Józef Piłsudski z rozkazu Komendy Wojsk Polaków powołano do służby 4. Dywizja do Polski. Armia Dębski otrzymał rozkaz wycofania oddziału z Olsztyna i 1 grudnia 1918 r. oddział strzelców został wysłany do Olsztyna.

DRĄGI NIEPODLEGŁOŚCI

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

5. Dywizja Strzelców Polskich (Syberyjska) 1919–1920

Polacy oddawali swoje ciała na Powolciu, Siedlu i Syberii twierdząc w swych aktach szczepionki trudy, wysiłkach i ofiarach oddając, mało przyjaznego klimatu i niebezpiecznej sytuacji politycznej geograficznej tego obszaru. Semiodziest polskie porządkowe organizacje i militarne stały były tam młodzi. Właściciel stała się także współdziałaczem z innymi twierdzącymi w Rosji formacjami zbrojnymi, oddającymi się z prawdziwą iść rozmaitych narodowości, pochodzących w większości z szeregu armii austro-węgierskiej.

W akcie współpracy z „Najwyższym” Rządami i Czechanami powstał 23 czerwca 1918 roku, na polonach nad Wołosz Sierozna (Rydzysawa), Polski Komitet Rewolucyjny dla Walki o Wolność i Zjednoczenie Polski. Miał on stać się także stacją „Najwyższej” rządu rosyjskiego i parlamentu – Komitatu Celników Agnosczenia Stranowca Europejskiego Komitetu. Oddziały wojskowe formowania natomiast także w Uli, Włocławku i Orlaku.

Tworzone formacje otrzymała miano 1. Syberyjskiego Pułku Strzelców im. Tadeusza Kościuszki.



Wojenne wspomnienia z wojny polsko-bolszewickiej

Pierwszą i drugą kompanie pułku organizowano w Szersze, trzecią w Bugarskiej na wschód od Szerszy, czwartą w Uli. Dwunajzy jej żołnierze z 11 (E) Szerszy oraz podobnie zwolennicy syberyjskiej, którzy z białymi i deklaryczni większości regionu podlegali do szeregu polskiego wojska.

Niemal równocześnie powstawały też inne polskie oddziały, m. in. Legion Polski tworzony w Orlaku. W marcu 1919 roku 15 lipca 1919 r. powstał szwadron Twójcański Polski Komitet Wojskowy we Włodzimierzu (Rosji) i Syberii, zwany w akcie Polskim Komitetem Wojskowym oraz w Uli.

23 lipca 1918 roku zawarto z Czechanami umowę zapewnienia Polakom pomocy organizacyjnej i materiałowej, a w zamian uznając ich zwierzchnictwo polityczne i materialne dowódców.



W. B. Żuk, J. Jankowski, J. Białowski, J. Polak, Szeregowi Szeregu Polskiego (zobaczcie) w grupie żołnierzy w wojsku.

W końcu lipca 1918 r. z inspiracji Polskiego Komitetu Wojskowego do polskich formacji włącznie ogłosił około 12 tysięcy żołnierzy i oficerów – ochotników przagnących kontynuować walkę i powrócić do kraju. Wówczas właśnie powstał szwadron bojowy formacji polskich. Dwie polskie kompanie wyruszyły do walki przeciwko oddziałom bolszewickim, które pojawiły się w okolicach Uly. Szwadrony ochotnicy uformował 2. kompania 1. Pułku Strzelców Syberyjskich pod dowództwem kpt. Franciszka Dzierżewicza, która z powodzeniem walczyła w pobliżu wódek Ochobielnie pod Uli.



Major Włodzimierz Włodzimierz Włodzimierz

Major Czarna utworzył Dowództwo Wódek Polskich we Włodzimierzu Rosji i Syberii. Funkcję szefa sztabu otrzymał kpt. Romuald Wólczyński. W połowie sierpnia polskie dowództwo przemieściło się z Uly do Bugarskiej. Jednocześnie zorganizowano pułki zbrojne dla polskich ochotników oraz rozpoczęto koncentrację oddziałów rozpoznawczych na obszarze syberyjskim.



Wojenne wspomnienia z wojny polsko-bolszewickiej

1 sierpnia 1918 r. przybyła do Uly delegacja Polskiej Organizacji Wojskowej pod dowództwem asp. Władysława Czerny, byłego oficersa II Szeregu Legionów Polskich. W trzy dni później Polski Komitet Wojskowy powołał na stanowisko szefa pułku.

Do końca września 1918 r. prace te uległy zakończeniu. 1. Pułk Strzelców Syberyjskich był gotowy do podjęcia walki. Jego dowódcą został mjr Jan Śleszyński-Jabłoński.

Jednostka liczyła 80 oficerów i 1200 szeregowych. Sformowano ponadto szwadrony szwadron (1. Pułk Szeregowy i szwadron szwadron 1. Pułk Artylerii Polowej) oraz batalion szwadrony. W czasie organizacyjno-ochotniczym wzrosła się na republikanach Legionów Polskich, a w zakresie gospodarki materialnej przyjęto wzory rosyjskie.



Wojenne wspomnienia z wojny polsko-bolszewickiej



Wojenne wspomnienia z wojny polsko-bolszewickiej



Wojenne wspomnienia z wojny polsko-bolszewickiej

Drugi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914-1920

5. Dywizja Strzelców Polskich (Syberyjska) 1919-1920

Przez niemal sześć lat regularnych oddziałów Armii Czarowej na linii frontu broniła przez polszczyznę strefę wschodniowojenną polską zwoleńską. Spowodowało to zaczęło walki oraz stopniowe utwierdzenie pod naporem wojsk bolszewickich. Polacy aktywnie uczestniczyli w zmaganiach obronczych, węgierając i osłaniając działania wojsk wschodniowojennych wzdłuż linii kolejowej prowadzącej z Summary do Uly. Od 1 listopada 1918 r. brał w nich udział 1 Pułk Strzelców Zasadniczych i 1 bateria artylerii pod ogólnym dowództwem gen. Kazimierza Rumca. Wkrótce jednak pod naporem przeważających od natarcia inwazyjnego wojsk bolszewickich, bolszewicy zdobyli Kamań, Synbirsk i Samarkand. Dowództwo Wojsk Polskich ewakuowało się do Nowosibirowska (obecnie Nowosibirsk) nad Obem.

W czasie jesienno-zimowych walk obronczych, w kierunku nieprzejazdowej murawy pogodnej, Polacy wyrzucili się zapałem do walki i wyzkołkiem, o czym świadczą stosunkowo niewielkie straty, wynoszące około 80 zabitych i 170 rannych. Wyodrębniając się samodzielnie dowódcę wykazwał też gen. Rumca.



Fig. 12. Dowódca 5. Dywizji Strzelców Polskich, gen. Kazimierz Rumca, w mundurze oficerskim. © Długostrzycki / Polak na świat / iStock / iStock



Fig. 13. Infanteria w Nowosibirowsku i polska szwadron



Fig. 14. Szwadron 1. Pułku Strzelców Zasadniczych w Samarkandzie w czasie parady. © Długostrzycki / Polak na świat / iStock / iStock



Fig. 15. Szwadron strzelców w czasie parady w Samarkandzie



Fig. 16. Szwadron 1. pułku strzelców przed brzołkami w Nowosibirowsku



Fig. 17. Szwadron polski podczas



Bateria Artylerii Ciężkiej 5. Dywizji Strzelców Polskich

© Długostrzycki / Polak na świat / iStock / iStock

Od stycznia do maja 1919 roku polski oddział pełnił służbę wzdłuż linii kolejowej Uly-Cheboksar, a następnie został przeniesiony do Nowosibirowska, gdzie przystąpił do zorganizowania polskich wojsk.

Zimą 1918/1919 roku wraz ze zmianą sytuacji militarnej na Syberii i przesłaniem przez bolszewików frontu wschodniego, zmieniła się także sytuacja polityczna w Europie. Najważniejszą ze zmian związaną była z odrodzeniem państwa polskiego. Stało się to dla wojsk polskich na Syberii nową szansą związaną z nadzieją na rychły powrót do kraju. W polskich polityczno-militarnych sztabach zachodziła ewakuacja. Syberia zaczęła odrywać coraz większą rolę.

Wyrazem tego był przyjazd tam w grudniu 1918 roku misji francuskiej, której przewodniczył gen. Pierre Janin. Chył on naczelnie dowodzić wojsk sprzymierzonych. Celem misji było przede wszystkim zbliznienie jak najwcześniejszy wpływów w tym regionie świata. Najbliższe zadania militarne polegały natomiast na zorganizowaniu skutecznej pomocy politycznej wojskom bolszewickim. Na obszarze Syberii powstało wojsko. 1 grudnia 1918 r. wzięto pod uwagę przesłanie do Aleksandra Kozłowa – w miejsce obwołanego Dyktatora wybitnego śledczy przez Rumca i Tymczasowy Rząd Syberyjski. Nowy rząd syberyjski podjął energiczne działania obronne.

ROZKAZ OPCYBERKI

№ 12

Wobec braku dostaw żywności i amunicji, w celu zapewnienia żołnierzom 5. Dywizji Strzelców Polskich, w szczególności 1. Pułku Strzelców Zasadniczych, należy wykonać następujące zadania:

1. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.

2. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.

3. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.

4. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.

5. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.

6. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.

7. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.

8. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.

9. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.

10. Wykazać się w pełni odwagą i odwagą w walce z wrogiem.



Bateria Artylerii Ciężkiej 5. Dywizji Strzelców Polskich

© Długostrzycki / Polak na świat / iStock / iStock

Pod koniec grudnia 1918 r. ogłoszono w Nowosibirowsku mobilizację wszystkich sił oraz przygotowanie do ich koncentracji. Do kwietnia 1919 r. utworzono z nich nową formację – dywizję piechoty, nadejście jej kolejno numer pięć. 5. Dywizja Strzelców Polskich, zwaną też Syberyjską, liczyła 775 oficerów, około 2 tysiące żołnierzy i posiadała sprzęt wyposażenia 1200 koni. Jej dowódcą został gen. Kazimierz Rumca, który podniósł dowództwo wojsk polskich na Syberii – gen. Walerianowi Czuzak. W skład formacji wchodziły początkowo cztery a następnie trzy pułki piechoty, jeden pułk ułanów, jeden pułk artylerii i oddziały pomocnicze. W lipcu 1919 r. dywizja przemieściła na wieś Irkutsk, otrzymała wówczas francuskie uzbrojenie i wyposażenie.

Drugi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920



5. Dywizja Strzelców Polskich (Syberyjska) 1919–1920

Typnacem w początkach maja 1919 roku 3. Pułk Strzelców wraz z częścią 2. Pułku Strzelców, dywizyjnym uzbrojeniem i baterią artylerii skierowana do obrony linii kolejowej Nowosokolubow-Teatarska. Polaków opancerzono i powołano do odpierania ataków bolszewików. 1. Pułk walczył znowu do ostatnich dni wojny syberyjskiej. Sytuacja na froncie pogorszyła się jednak ciężko. Wojska admirała Kozłowa poniosły porażki. Pod wpływem propagandy bolszewickiej oraz utraty łączności zwłazparych z wojska, coraz bardziej niechętna „białym” oddziałom była ludność Syberii.



Przygotowanie „Białych” do odparcia bolszewickich oddziałów przemycających broń. W tle widoczny skład pociągów. 1919 rok. Fot. Józef Władysław Ogiński



Rezerwa 1. Dywizji, 1919 rok. Fot. Józef Władysław Ogiński



14 listopada 1919 r. bolszewicy zdobyli Omsk. Front przetrzebnił się, a wojska „Białych” zaczęły ewakuację na wschód do Władywostoku oraz starych portów polodowych nad Pacyfikiem. Jedyną drogą ewakuacji była kolej transsyberyjska. Odwizn wojsk polskich utrudniał śnieg. Ich przed nimi, na wschód od Nowosokolubowa znajdowały się oddziały czeskie, które korzystały z polskiej opancerz i niezbyt wypierzone granatniczek w kierunku wroga. Dywizja Syberyjska zdołała jednak ewakuować się z Nowosokolubowa i wycofać do stacji Taga. Tam doszło do zwycięstwa z atakującą Polaków armią całą 6. Armii bolszewicką wspieraną przez miejscową ludność i robotników kolejowych. Zwycięstwo niezaprzeczalnie pogodziło panoszącego umiarkowanie odparcie snówkierów czesko-rosyjskich i wycofało się w kierunku Krasnojarska. W miejsce dotychczas typnacem do walk między wojskami Kozłowa i bolszewickimi. Pół Białych, zachęcający zamieszkałych wobec kuzynów, w trakcie o swoje oddziały zdobył zapewnić bezpieczny transport dla większości transportów dywizyjnej.



14 listopada 1919 r. bolszewicy zdobyli Omsk. Front przetrzebnił się, a wojska „Białych” zaczęły ewakuację na wschód do Władywostoku oraz starych portów polodowych nad Pacyfikiem. Jedyną drogą ewakuacji była kolej transsyberyjska. Odwizn wojsk polskich utrudniał śnieg. Ich przed nimi, na wschód od Nowosokolubowa znajdowały się oddziały czeskie, które korzystały z polskiej opancerz i niezbyt wypierzone granatniczek w kierunku wroga. Dywizja Syberyjska zdołała jednak ewakuować się z Nowosokolubowa i wycofać do stacji Taga. Tam doszło do zwycięstwa z atakującą Polaków armią całą 6. Armii bolszewicką wspieraną przez miejscową ludność i robotników kolejowych. Zwycięstwo niezaprzeczalnie pogodziło panoszącego umiarkowanie odparcie snówkierów czesko-rosyjskich i wycofało się w kierunku Krasnojarska. W miejsce dotychczas typnacem do walk między wojskami Kozłowa i bolszewickimi. Pół Białych, zachęcający zamieszkałych wobec kuzynów, w trakcie o swoje oddziały zdobył zapewnić bezpieczny transport dla większości transportów dywizyjnej.



PEŁN ZŁOŻENIA
 W 1919 roku
 1. Pułk Strzelców
 2. Pułk Strzelców
 3. Pułk Strzelców
 4. Pułk Strzelców
 5. Pułk Strzelców
 6. Pułk Strzelców
 7. Pułk Strzelców
 8. Pułk Strzelców
 9. Pułk Strzelców
 10. Pułk Strzelców
 11. Pułk Strzelców
 12. Pułk Strzelców
 13. Pułk Strzelców
 14. Pułk Strzelców
 15. Pułk Strzelców
 16. Pułk Strzelców
 17. Pułk Strzelców
 18. Pułk Strzelców
 19. Pułk Strzelców
 20. Pułk Strzelców
 21. Pułk Strzelców
 22. Pułk Strzelców
 23. Pułk Strzelców
 24. Pułk Strzelców
 25. Pułk Strzelców
 26. Pułk Strzelców
 27. Pułk Strzelców
 28. Pułk Strzelców
 29. Pułk Strzelców
 30. Pułk Strzelców
 31. Pułk Strzelców
 32. Pułk Strzelców
 33. Pułk Strzelców
 34. Pułk Strzelców
 35. Pułk Strzelców
 36. Pułk Strzelców
 37. Pułk Strzelców
 38. Pułk Strzelców
 39. Pułk Strzelców
 40. Pułk Strzelców
 41. Pułk Strzelców
 42. Pułk Strzelców
 43. Pułk Strzelców
 44. Pułk Strzelców
 45. Pułk Strzelców
 46. Pułk Strzelców
 47. Pułk Strzelców
 48. Pułk Strzelców
 49. Pułk Strzelców
 50. Pułk Strzelców
 51. Pułk Strzelców
 52. Pułk Strzelców
 53. Pułk Strzelców
 54. Pułk Strzelców
 55. Pułk Strzelców
 56. Pułk Strzelców
 57. Pułk Strzelców
 58. Pułk Strzelców
 59. Pułk Strzelców
 60. Pułk Strzelców
 61. Pułk Strzelców
 62. Pułk Strzelców
 63. Pułk Strzelców
 64. Pułk Strzelców
 65. Pułk Strzelców
 66. Pułk Strzelców
 67. Pułk Strzelców
 68. Pułk Strzelców
 69. Pułk Strzelców
 70. Pułk Strzelców
 71. Pułk Strzelców
 72. Pułk Strzelców
 73. Pułk Strzelców
 74. Pułk Strzelców
 75. Pułk Strzelców
 76. Pułk Strzelców
 77. Pułk Strzelców
 78. Pułk Strzelców
 79. Pułk Strzelców
 80. Pułk Strzelców
 81. Pułk Strzelców
 82. Pułk Strzelców
 83. Pułk Strzelców
 84. Pułk Strzelców
 85. Pułk Strzelców
 86. Pułk Strzelców
 87. Pułk Strzelców
 88. Pułk Strzelców
 89. Pułk Strzelców
 90. Pułk Strzelców
 91. Pułk Strzelców
 92. Pułk Strzelców
 93. Pułk Strzelców
 94. Pułk Strzelców
 95. Pułk Strzelców
 96. Pułk Strzelców
 97. Pułk Strzelców
 98. Pułk Strzelców
 99. Pułk Strzelców
 100. Pułk Strzelców



W tym czasie nastąpiła skrajnie niesprzyjające warunki atmosferyczne (silny mróz, brak opadów) i wojska oszczędza się epidemia tyfusu plamistego. Od zachodu atakowały wojska bolszewickie. W tych warunkach polskie transporty dotarły 7 stycznia 1920 roku do stacji kolejowej Krasnojarska. Kuzniewski skierowany na wschód od Krasnojarska. Tam w czasie naraży dowódców oddziałów zapadła decyzja o kapitulacji dywizji. Nastąpiła ona 10 stycznia. Już następną jednak w czasie składania broni, z powodu lenistwa przez bolszewików umowę kapitulacyjną, tworzyli się samostanowione grupy żołnierzy przemycających kuzynówce snówkierów i podlegli się na wschód. W większości, po wielu niesprzyjających okolicznościach przemycający oddziały one dotarły do Irkutka, a następnie do Charkowa (obecnie Harbin), gdzie wyznaczono miejsce koncentracji. Po dwóch miesiącach zebrali się w Charkowie kilkuset żołnierzy, w tym wielu byłych Polaków. Polacy żołnierze zorganizowali się w formację wojskową. Dwieście snówkierów, oddziały piechoty, artylerii i artylerii.



14 listopada 1919 r. bolszewicy zdobyli Omsk. Front przetrzebnił się, a wojska „Białych” zaczęły ewakuację na wschód do Władywostoku oraz starych portów polodowych nad Pacyfikiem. Jedyną drogą ewakuacji była kolej transsyberyjska. Odwizn wojsk polskich utrudniał śnieg. Ich przed nimi, na wschód od Nowosokolubowa znajdowały się oddziały czeskie, które korzystały z polskiej opancerz i niezbyt wypierzone granatniczek w kierunku wroga. Dywizja Syberyjska zdołała jednak ewakuować się z Nowosokolubowa i wycofać do stacji Taga. Tam doszło do zwycięstwa z atakującą Polaków armią całą 6. Armii bolszewicką wspieraną przez miejscową ludność i robotników kolejowych. Zwycięstwo niezaprzeczalnie pogodziło panoszącego umiarkowanie odparcie snówkierów czesko-rosyjskich i wycofało się w kierunku Krasnojarska. W miejsce dotychczas typnacem do walk między wojskami Kozłowa i bolszewickimi. Pół Białych, zachęcający zamieszkałych wobec kuzynów, w trakcie o swoje oddziały zdobył zapewnić bezpieczny transport dla większości transportów dywizyjnej.

MOJĄ WIAZANĄ ZŁOŻENIA
 W 1919 roku
 1. Pułk Strzelców
 2. Pułk Strzelców
 3. Pułk Strzelców
 4. Pułk Strzelców
 5. Pułk Strzelców
 6. Pułk Strzelców
 7. Pułk Strzelców
 8. Pułk Strzelców
 9. Pułk Strzelców
 10. Pułk Strzelców
 11. Pułk Strzelców
 12. Pułk Strzelców
 13. Pułk Strzelców
 14. Pułk Strzelców
 15. Pułk Strzelców
 16. Pułk Strzelców
 17. Pułk Strzelców
 18. Pułk Strzelców
 19. Pułk Strzelców
 20. Pułk Strzelców
 21. Pułk Strzelców
 22. Pułk Strzelców
 23. Pułk Strzelców
 24. Pułk Strzelców
 25. Pułk Strzelców
 26. Pułk Strzelców
 27. Pułk Strzelców
 28. Pułk Strzelców
 29. Pułk Strzelców
 30. Pułk Strzelców
 31. Pułk Strzelców
 32. Pułk Strzelców
 33. Pułk Strzelców
 34. Pułk Strzelców
 35. Pułk Strzelców
 36. Pułk Strzelców
 37. Pułk Strzelców
 38. Pułk Strzelców
 39. Pułk Strzelców
 40. Pułk Strzelców
 41. Pułk Strzelców
 42. Pułk Strzelców
 43. Pułk Strzelców
 44. Pułk Strzelców
 45. Pułk Strzelców
 46. Pułk Strzelców
 47. Pułk Strzelców
 48. Pułk Strzelców
 49. Pułk Strzelców
 50. Pułk Strzelców
 51. Pułk Strzelców
 52. Pułk Strzelców
 53. Pułk Strzelców
 54. Pułk Strzelców
 55. Pułk Strzelców
 56. Pułk Strzelców
 57. Pułk Strzelców
 58. Pułk Strzelców
 59. Pułk Strzelców
 60. Pułk Strzelców
 61. Pułk Strzelców
 62. Pułk Strzelców
 63. Pułk Strzelców
 64. Pułk Strzelców
 65. Pułk Strzelców
 66. Pułk Strzelców
 67. Pułk Strzelców
 68. Pułk Strzelców
 69. Pułk Strzelców
 70. Pułk Strzelców
 71. Pułk Strzelców
 72. Pułk Strzelców
 73. Pułk Strzelców
 74. Pułk Strzelców
 75. Pułk Strzelców
 76. Pułk Strzelców
 77. Pułk Strzelców
 78. Pułk Strzelców
 79. Pułk Strzelców
 80. Pułk Strzelców
 81. Pułk Strzelców
 82. Pułk Strzelców
 83. Pułk Strzelców
 84. Pułk Strzelców
 85. Pułk Strzelców
 86. Pułk Strzelców
 87. Pułk Strzelców
 88. Pułk Strzelców
 89. Pułk Strzelców
 90. Pułk Strzelców
 91. Pułk Strzelców
 92. Pułk Strzelców
 93. Pułk Strzelców
 94. Pułk Strzelców
 95. Pułk Strzelców
 96. Pułk Strzelców
 97. Pułk Strzelców
 98. Pułk Strzelców
 99. Pułk Strzelców
 100. Pułk Strzelców

Dragi Niepodległości

POŁONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

Misja Ignacego Jana Paderewskiego w Stanach Zjednoczonych



Ignacy Jan Paderewski (portretownictwo: Jan Śniadecki, 1901, Muzeum Narodowe w Warszawie)

Urodził się Ignacy Jan Paderewski 4 listopada 1860 roku w Kuratowie, małej wsi na Podkolu, w rodzinie Jana – zaradcy w mieście ziemskim – i Pauliny z domu Nowickiej. Wykształcił się Paderewski na subtelnej szkołce podkolskiej herbata Jętki, ośmielił się grać na scenie dworskiej w Krakowie, z dziesięciu rozstrzelano wymiarł Ignacy narodził się do muzyki, a talentu także się pokazała mu natura, to w połączeniu z ogromną pracowitością i szlachetnością postępowego planisty i kompozytora. Sympatykiem i publicykiem zdobywał sławę artystyczną, wybijając się samowolnością, miał ciętą wyrozumiałość, wielką inteligencję, kulturę. Liczącymi, renomowanymi normalni asistentami. Tworzyły się im słowności i gromadziły się tłumy panny paderewskimi, oraz do wale powrócił. Był powściągnięty nie tylko waleki patriotą, lecz także odważnym mówcą.



Ignacy Jan Paderewski (portretownictwo: Jan Śniadecki, 1901, Muzeum Narodowe w Warszawie)



Ignacy Jan Paderewski i inny mężczyzna (fotografia: Jan Śniadecki, 1901, Muzeum Narodowe w Warszawie)



W chwili wybuchu I wojny światowej był najpopularniejszym gościem Polaków w tym czasie. Wszyscy Polacy w tym czasie byli w wyjątku – walczyli o samostanowienie polskiej kultury i polskości w każdym niemal jej wyznaczniku. Jego koncerty przyciągała taka liczba się słuchaczami. Był to nie tylko wydział artystyczny.

Ignacy Jan Paderewski (portretownictwo: Jan Śniadecki, 1901, Muzeum Narodowe w Warszawie)



Ignacy Jan Paderewski (portretownictwo: Jan Śniadecki, 1901, Muzeum Narodowe w Warszawie)

Ważnym elementem jego misji było także w polityce. Skłaniał do tego trudna sytuacja żyjącego w warunkach zaboboru narodu, a następnie wybuch Wielkiej Wojny. Ignacy Jan Paderewski swoją pierze artystyczną i kompozytorską, propagował misję fortepijanistyczną i koncertową Polak. Czas sprzyjał entuzjastycznym poczynaniom wielkiego pianisty. U schyłku Wielkiej Wojny tak zwana sprawa polska stawała się kwestią coraz bardziej istotnym elementem dyplomatycznym i politycznym. Wielki polski artysta, jak i wielki przywódca partii centralnych. Sprawa wyrażona jednak dotychczas wielkiego pianisty i kompozytora istniała była dla odradzającej się Rzeczypospolitej Niepodległej.

W grudniu 1914 roku w swojocarciu Wewy powstał Komitet Generalny Pomocy Obranym Wójkom w Polsce. Paderewski stał jego honorowym przewodniczącym. Wskazywał na wyjątkowo kampanię propagandową i jego inicjatywę w Paryżu i Londynie. Od 15 listopada 1915 roku Paderewski jako oficjalny ambasador Komitetu rozpoczął w Stanach Zjednoczonych swoją misję o sprawie polskiej. Istotnym działaniem stały się koncertowe kampanie przez wybitnych amerykańskich pianistów, m.in. przez dotychczasowego USA Thomasa Woodrowa Wilsona – Emancypatora „Masaży”.

Ignacy Jan Paderewski (portretownictwo: Jan Śniadecki, 1901, Muzeum Narodowe w Warszawie)



Dziś Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

Misja Ignacego Jana Paderewskiego w Stanach Zjednoczonych

Pracując się Paderewskiego w Ameryce zostało radykalnie dorywcześnie nastawienie kandydatów kłó politycznych i społeczeństwa wobec sprawy polskiej. Zbiórni pełni artysta fundacje na pomoc gospodarczymi rolnikom w kraju oraz działał na rzecz powstania przez Stany Zjednoczone idei niepodległości Półk. Organizował w tym celu m.in. ponad 200 wieców i koncertów. Wkrótce przysłał przychylnie prezydenta Wilsona. Od kwietnia 1917 roku zdobył Paderewski o utwierdzenie w USA 100 tysiącami polskimi (tzw.ami wojennej) – René Kotarski. Paderewski był prawdziwym ambasadorem sprawy polskiej i polskości.

Z inicjatywą E.M. House'a w początki stycznia 1917 roku Paderewski ogłosił memoriał dotyczący polskości polskiej przedstawionej, przeznaczony dla prezydenta T.W. Wilsona, który wysocył przesyłać 11 stycznia. Pod jego wpływem w kilkanaście dni później – 22 stycznia 1917 roku – w odczynie do senatu prezydent Wilson wywołał na to, słowa stanowczo zostały polityczny liście do sprawy polskiej. „I. Mówię o statusie nacjonalizmu na świat, II. powstania powstanie, nacjonalizm i autonomia Polaka [...]”.



Próbki korespondencji Ignacego Jana Paderewskiego z Prezydentem Wilsonem, korespondencja Ignacy „Jan” Paderewski z Edwardem M. House'em, 1917 r.

Wkrótce, bo już 23 sierpnia 1917 roku Roman Dmowski wygłosił do artysty list z propozycją przyjęcia go doświadczeń i funkcji reprezentanta Komitetu na terenie Stanów Zjednoczonych. Przyjęcie propozycji miało się przekształcić w przychylności tamtejszej Polonii dla sprawy polskiej oraz dla politycznej opcji reprezentowanej przez Dmowskiego. Podkreślono ponadto poważ i zwiększyć wpływ Narodowej Demokracji na oszacowaniu.



Roman Dmowski (1864-1939) 102 lat temu, 10 sierpnia 1915 r.

4 października 1918 r. Berlin zaakceptował propozycję „14 Punktów” Thomasa Woodrowa Wilsona („The Fourteen Points”) – ogłoszenie w odczynie prezydenta USA, a 8 stycznia 1919 r. a następujący plan polskości dla Europy – jako podstawę do negocjacji dotyczących zawieszenia broni (warsto dodać, że XIII z owoych punktów odnosił się bezpośrednio do Polski). Zmierzano niepodległość państwa polskiego na terytoriach zamieszkałych przez ludność bezsprzecznie polską, a w odnośnym dostępnym do morza, niepodległości polityczną, gospodarczą, integralność terytoriów tego państwa ma być gwarantowana przez konferencję międzynarodową“).

11 listopada 1918 roku w Compiègne Niemcy podpisywali układ kapitulacyjny a Ententą.

Na początku grudnia 1918 roku przybył Paderewski do Europy. Pierwszym przystankiem na Starym Kontynencie był Liverpool, skąd udał się do Londynu. Zamierzał w porozumieniu z czelnymi politykami Ententy oraz reprezentantami krajowych środowisk państwowotwórczych utworzyć rząd centralny o jak najszerszym plebiscyficznym zakresie. Za zapowiadającą utworzył pence Władcy Irlandii.



„Jeszcze nie przyszedł” – Niepodległość przez Główną, Roman Dmowski, 8 i 10 grudnia 1918 r. Roman Paderewski w Warszawie, 40 lat temu (1918-1919) (Paderewski) 10 grudnia 1918 r.



W stolicy Zjednoczonego Królestwa prowadził rozmowy z ministrem spraw zagranicznych Arthursem J. Balfourem. Podkreślał, że politycy amerykańscy, także i Brytyjczycy skłaniali się do koncepcji jak najszerszego wyznaczenia Paderewskiego do Polski w celu skonsolidowania oraz upokojenia tamtejszej sceny politycznej.

Nagła w Paryżu spotkał się z Romanem Dmowskim i wrzucił udział w powstaniu Komitetu Narodowego Polskiego. Otrzymał kilka rozmów z politykami francuskimi.

Paderewski w Warszawie.



Paderewski w Warszawie, październik 1918 r.

Paderewski w Bolonii.



Paderewski w Bolonii, październik 1918 r.

17 grudnia 1918 r. Paderewski ponownie przybył na Tasz, skąd w kilka dni później na okręcie Royal Navy „Osmond” wyruszył do Gdńska. Zamierzano podjąć do Gdńska, następnie Poznania i Warszawy, były więc polityczną misją. Jako że zaplanowany formacja z ludną partią miał doprowadzić do skonsolidowania nacjonalistycznej politycznej sceny w ramach Komitetu Narodowego a Aleksandrem Pilsudskim. Po drodze w Kopenhawie zatrzymał na pokład jk. Harrego H. Wode'a, mikrozwannego serdem brytyjskiej misji wojennej w Polsce.

Wzrost Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległość 1914-1920

Misja Ignacego Jana Paderewskiego w Stanach Zjednoczonych

Tymczasem w kraju sytuacja polityczna była latami bardzo skomplikowana. Od 14 listopada 1918 roku władzę sprawował w Warszawie Józef Piłsudski przy pomocy samozwańczego rządu radzieckiego Józefa Becka. Władzami faktycznymi były jeszcze Niemcy. Wobec polityki władzy agitowały powstania z partykami Kiermasz Narodowy Polaków - Naczelna Rada Ludowa, w Małopolsce natomiast od 10 stycznia 1919 roku formowała rządząca Komenda Ludowicy. Interesy polskie wobec Komisji Reprezentacyjnej naczelnej KRN.

25 grudnia 1918 roku przybył Paderewski do Gdańska w towarzyszeniu żony Heleny oraz młodzieńców z województwa. W imieniu prezydenta Emmanuela Naczelnego Rady Ludowej powitał go Wojciech Karłowicz. Następnego dnia następnego dnia przeprowadzono posiedzenie konferencji z przewodniczącymi Kiermaszu Naczelnej Rady Ludowej i Podkomitetu w Gdańsku. Zapewnił na tej wieloletniej sesji, że Polacy nie będą podlegli politycznym warunkom w zakresie prawnym. Przygotowano zwięzłe pismo, Pismo Karłowicza w imieniu KRN, zaprosił oficjalnie Paderewskiego do Poznania. W chwili gdy Paderewski w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia (26 grudnia) opuścił Gdańsk udając się do Poznania, przygotowane pismo miało tytuł: „List do władzy tymczasowej”. Z listu elektrycznej powojny i nowożytny, musiano jednak sprzączyć działalność zrywów do sanacji życia Małopolski - nastąpił planowy rozwój wzmocnił na terenie całego państwa.



Wielka demonstracja w Warszawie, 1918 r. (zbiór obrazów w Muzeum Narodowym w Warszawie, Warszawa, 1918 r.)

Władze niemieckie odmówiły się do wiary ze zrozumiałych względów. Pomimo licznych trudności formalnych w czasie pobytu przyciągnął Paderewskiego do stałego posadźcego dworca. Tutaj zgromadziło się około piętnastu tysięcy ludzi (władze niemieckie wystraszony elektryczność) witali wielkiego Polaka owacyjnie. Położono im wzdłuż trasy wieńce do białej „Bianki”, gdzie Paderewski zatrzymał się na nocleg. Z kolejnego okna swego pokoju na pierwszym piętrze wyglądał przez okno, w którym na liście krytycznie ocenił gabinet Józefa Becka i Komendę.

Żył następnego dnia, 27 grudnia, wieloletni podziwiał, patriotyczny strażnicy pamiątkę w miejscu wybuchu powstania wielkopolskiego (formalizm protestantem był zastęp z Niemcami w związku z naderbaczynym oddziałami prasa ludności polską swoich dowódców flagami narodowymi oraz koalicystami). Zbieżne działania doprowadziły wkrótce - w ciągu kilku tygodni - do wywołania wojny między niemieckimi i polskimi 16 lutego 1919 roku przy Rzeszy w sprawie politycznym nastąpił nowy podpisany w Trewie.



Ignacy Jan Paderewski, 1918 r. (zbiór obrazów w Muzeum Narodowym w Warszawie, Warszawa, 1918 r.)

PREZYDENT REPUBLIKI GABRIEL TOBIASZ PADEREWSKI



Ignacy Jan Paderewski podczas spotkania z Ignacym Paderewskim (1918 r.)

Sen Paderewski natomiast, po kilku dniach pobytu w Poznaniu i odbycia konferencji z władzami KRN, w dzień Nowego Roku udał się do Warszawy wraz z towarzyszącym mu delegacją angielską. Także w czasie tego etapu pobytu spotykał się z entuzjazmem i serdecznym przyjęciem Wielkopolski. W Warszawie odbył kolację intymną znanymi politycznymi, tym razem z Józefem Piłsudskim, polskim formidalem funkcji Tymczasowego Naczelnika Państwa. W wyniku kompromisowego porozumienia, odbył z radami Konfederacji funkcję premiera pierwszego rządu ogólnopolskiego, popieranego przez wszystkie liczące się ówczesne siły polityczne.

PREZYDENT REPUBLIKI GABRIEL TOBIASZ PADEREWSKI



Pożył 16 14 stycznia do początku grudnia 1918 roku. Gabinet Paderewskiego zakończył swoją działalność 16 stycznia 1919 roku. Prezydent - artysta okazał się bardzo dobrzym reprezentantem sprawy polskiej na forum międzynarodowym. Potrafił skłonić przywrócić straszenie w czasie obrad parley konferencji polsko-niemieckiej, w czasie swego pobytu nad Sekową od 6 kwietnia 1919 roku.

Wielokrotnie w czasie spotkań oficjalnych i kulturalnych podnosił wagę kwestii historycznych, podnosił kwestionami przysięgi Poloni historycznymi uwzględniając sprawę zachodniej wojny z Niemcami i swobodnym dostępie do morza (Gdańsk i Poznań-Gdańsk). Był też powiernikiem pomysłów ambicjami politycznymi wielkich rywali Piłsudskiego i Dąbrowskiego.



Ignacy Jan Paderewski, 1918 r. (zbiór obrazów w Muzeum Narodowym w Warszawie, Warszawa, 1918 r.)

Dragi Niepodległości

POŁONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległość 1914–1920

„Błękitna Armia”

W stolicyceni Roussea Drowoskiego (Komitet Narodowy Polski) przedstawił się plan przyjęcia władzy w kraju w oparciu o Armię Polacy we Francji. Od korespondentów naszych dzienników zwaną ją potocznie „Błękitną Armią” lub „Armią Hallera”.



Armią miała status armii sprzymierzonej, początkowo dowodził nią gen. Louis Archimede, a od 4 października 1918 roku gen. Józef Haller. Operacyjnie podlegała jednak dowództwu francuskiemu, politycznie natomiast od 23 marca 1918 roku Komitetowi Narodowemu Polakom. Tworzone ją z żołnierzy – ochotników, wywodzących się głównie ze środowisk emigracji polskiej we Francji i w Ameryce, w większości ze Śląskowi Zachodnich, Kandydy Francji, Argentyny, a także Węgry Brytyjskich, czy Włoch. Zdobyczo rekrutowali się też spośród jeńców wojennych, Polaków pochodzących przede wszystkim z naboru praskiego. W skład Błękitnej armii wchodził też korpus jednostki utworzonej w Rosji (4. Dywizja gen. Lucjana Żeligowskiego i 5. Dywizja Syberyjska gen. Władysława Czajki).



Polacy walczyli w Armii Hallera we Francji przed powstaniem Republiki Polaków, sierpień 1917 r.



Polacy walczyli w Armii Hallera we Francji przed powstaniem Republiki Polaków, sierpień 1917 r.



Polacy walczyli w Armii Hallera we Francji przed powstaniem Republiki Polaków, sierpień 1917 r.

Utworzona została podkasa i wzięty wzięty we Francji na mocy dekretu prezydenta Francji Raymond Poincaré z 4 czerwca 1917 roku, pod wpływem zmian politycznych w Rosji (rewolucja lutowa i upadek cesarza – 12 marca 1917 – oraz odwołanie terytorialnego Radyła Tymczasowego w sprawie polskiej 20 marca). O jej utworzenie zabiegali środowiska polskie we Francji. Organizowana była przez francusko-polską misję wojskową, a koszty jej wyposażenia ponosiła strona francuska.



Polacy walczyli w Armii Hallera we Francji przed powstaniem Republiki Polaków, sierpień 1917 r.

Błękitni żołnierze walczyli od lipca 1918 roku na terenie Francji we Francji. Na początku 1918 roku Armia Hallera gen. J. Hallera liczyła około 70 tysięcy żołnierzy, była to więc duża siła zbrojna, bardzo potrzebna w kraju. Tam bowiem rozpoznano się dopiero walka o realizację polskiej i odzyskanie jego granic.



Logo Legacji Polskiej w Paryżu, sierpień 1917 r.

Drugi Niepodległości
POLONIA RESTITUTA 1918
Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

„Błękitna Armia”

Podstawą warunków przeprowadzenia operacji granitarnogotowania „Błękitnej Armii” do kraju zrozumieli 38 artystów konserwacji rzeźbiarskiej (11 kwieta 1918 r.). Armia Polska gen. J. Hallera miała być: „organizowana na polubowite francuskich okrywców wojennych do Gdańsk, Opatowiec i naszczelniona polskimi żołnierzami i wychodem powstańca do obcasu całego zaborku pruskiego. Przewidywane namier. do oddziały francuskie silnością 1 mły helowej Gódnick-Turck. Ładownice 50-tony planowane na 19 grudnia 1918 roku.



**ARMIA POLSKA WE FRANCYJI
 POLISH ARMY IN FRANCE**

OPATOWICE
 SECURITY CENTRE №2



Polacy! Rzuteczek i Polubi wzięty do waszej Polki i innych szwałek listów w ich dłaży! Pój na boj a waszym obywatelstwo! Polubi wzięty do waszej Polki i innych szwałek listów w ich dłaży!

OPATOWICE
 SECURITY CENTRE №2



J'ai vu...

Dla polskiego kierownictwa politycznego w grudniu 1918 roku główną perspektywą stała się natym ekspedycja z Francji na Pomorze – przez Gódnick, wrójk gen. J. Hallera. Naczelny Komenda Wójk Polskich w Paryżu od jesieni 1918 i do wiosny 1919 z. zapewniała sprawozdany w Pomorze władze polityczną Komendant Naczelnej Rady Ludowej, na przy pierwotnej sposobności wojew. „Błękitna” „pomoga Polaków w zaborku przelikin w walce o waszność. W stolicy Wólkopolski podjęto odpowiedzialnie przygotowania do wyjazdu ogólnonarodowego powstańca szłyowego. W walce przydział oddział, do których dłaży podczasa trwania Polskiego Sejmu Dzielniczowego w Poznaniu (2-6 grudnia 1918 i) podjęto decyzyje o noszeniu nazwy tej Organizacji Wojskowej Pomorza, której członkowie mieli wzięty udział w walkach. Na pocztku grudnia wydzawało się do konserwacji ekspedycji wojsk gen. Hallera do Polki jest realist.



Small descriptive text for the illustrations, likely detailing the units or equipment shown.

Nietety, plan ekspedycji gódnickiej nie został zrealizowany, gdyż nie zyskał aprobaty brytyjskiej. Nie mieliśmy na bowiem w ogólnie konserwacji polityki brytyjskiej w tym momencie. Europejski polityczny doświadczenie militarne na Pomorzu i w Prusach Włochodnich prowadzili do nadzierać, szarżem Anglików, odwołania Niemiec. Do Gódnick szarżem, szarżem szarżem szarżem szarżem. 20 grudnia 1918 roku przylaty – jak wspomnieliśmy – na polskości brytyjską okolicy wojskowy Ignacy Jan Paderewski, w otoczeniu niedzielną młoty. Paderewski był po konserwacjach i rozmowach z ministrem spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji Arthurem Balforem, jak też Bonawenturem Drowsonem i Józefem Hallerem, miał depeszyfikować do ekspedycji rozważnika politycznych pomysłoty paryskich Konsultant Narodowych, a reglem Płakuchdugo - Mrazczewskiego.



Small descriptive text for the portraits, identifying the individuals.

Drugi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914-1920

„Błękitna Armia”

Trzema, w wywiadzie wileńskim, w dniu 10 lutego 1919 roku Rada Naczelna polskiej Zbrojnej wybrała wrennie decyzje w sprawie przetransportowania Armii Polskiej do kraju. Epokowa wojna nie zakończyła się jeszcze dla żołnierzy gen. Hallera. 8 kwietnia 1918 r. zwycięski Front, po ustaleniu warunków tworzyły przez zwyciężców Niemcy wywiad odpowiedzialności. Usiłowało kolonizować wyznaczone przez zwyciężców oddziały. Transport armii wraz z wyposażeniem trwał do połowy czerwca. Przejazd przez Niemcy odbywał się zgodnie z umowami, bez kłopotów, które nakładano na oddziały powołanych wrogów. Do każdego transportu przydzielano dwóch oficerów wojsk sprzymierzonych, którzy mieli rozstrzygać wszelkie konflikty z Niemcami.



Generał gen. Jan Haller

Sam gen. Józef Haller wyruszył z Francji do Polski 15 kwietnia 1919 r. wraz ze sztabem i Dwójką Strzelców Polskich, jechał drogą granic Rucio-Ducio-Mogucywie-Białki-Lipka. O polonijny z 19 na 20 kwietnia „Błękitny” general przebywał granicę Polski, dotarł do Lomowa Włodzko-polskiego. Wywiad sztabu depesze do przebywającego w Wilnie Józefa Piłsudskiego, marszałka Sejmu i premiera rządu Rzeczypospolitej, oznajmiając przybycie „Błękitnej Armii”. Armia gen. Hallera wywiad żołnierzy powracających do kraju bezboleśnie oddaje bagnetem odpowiedzialność jednemu z „Błękitnych” oficerów.

Generał Haller ładuje w Gdańsku.

Rodacy!

Wielka chwila dla ojczyzny!
Nasze wojsko czeka na wasze powroty do kraju!
Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!

Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!
Wielka chwila dla ojczyzny!



28. Transport oddziałów Armii Hallera z Francji do Polski - żołnierze na platformach do platformy kolejnej, 1919 rok (Dziennik Archiwum Cyfrowe)



27. Transport oddziałów Armii Hallera z Francji do Polski - żołnierze idą na stację przy przystanku przewożącym sprzęt wojenny (Dziennik Archiwum Cyfrowe)

„[...] Jechałszy przez Metz, Kolonii, Emsen, Berlin do Zamościa - przelazłem polską stację kolejową, Mianow, mimo że nie zamilczano, moim na sobie piętro przegranej wojny. Początkowo podziwy, które przebiegały przez siebie, zostały z miejsca opóźnione przez francuskich oficerów francuskich i transporty przekazywane im. Polska przysłała nam deszczem i zimnem... Wzruszał się to nie żołnierska rano, ale wtedy my, co niezapamiętaliśmy całą Europę w różnych armiach i różnych kulturach, niezapamiętaliśmy jej wojny i niezapamiętaliśmy wszystkich frontów militarnych try w szwach [...] i ci z przetrwałymi, wstąpiłszy na ziemie rodzinną i ci z dalekiej Ameryki, którzy niekiedy zmił ją tylko z opowiadani matki i ojca! To była Polska! Ta, co nie zginiła! Ta, co żyła w nas wszystkich. Ta, co tyle tak nie zamilczano na moim polonijnej Europie!”



Drugi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

„Błękitna Armia”

Już wkrótce powstała Armia gen. Józefa Hallera udział w wojnie polsko-ukraińskiej na terenie Małopolski Wschodniej. Znaczenie trwały do 1 września 1918 roku. Zawarto wówczas umowę reorganizacji, w jej wyniku ustalono listę dotychczasową na linii Czerniucha i Złoczewa. W praktyce stała się ona granicą polsko-ukraińska.



We wrześniu 1918 c. nastąpiła formalna zjednoczenie Armii gen. Hallera z siłami zbrojnymi tworzonymi w kraju. Odżyły się na zasadzie jednej organizacji i zjednoczenia ich. Wskazywanie granicznych jednostek w ramach struktury organizacyjnej [Wojska Polskiego itp.].



Medal pamiątkowy Armii Hallera
Hallera i Hallera
[Brak danych o autorstwie]

Medal pamiątkowy Armii Hallera
Hallera i Hallera
[Brak danych o autorstwie]

Trzydziestym 10 stycznia 1920 roku weszły w życie postanowienia zarządu polskiego podjętego w Wersalu 28 czerwca 1919 roku. Na ich podstawie Polska przygotowała do rewizji należącej jej Pensję. 17 stycznia wojska Frontu Północnego dowodzone przez gen. Józefa Hallera zaczęły przegrywać stronę polską. Były wśród nich także polscy „Błękitni Armii”.



Medal pamiątkowy Armii Hallera
Hallera i Hallera
[Brak danych o autorstwie]



Medal pamiątkowy Armii gen. Józefa Hallera
Hallera i Hallera
[Brak danych o autorstwie]



Wojownicy polscy i austriacy, mal. Karol Wodanowski
[Brak danych o autorstwie]

Kulminacją operacji był obóz „szablino Polaki z marcem” – 10 lutego 1920 roku, mający charakter symboliczny. Kluczowym punktem uroczystości stał się wtorek zwanego gen. Hallera, przy podjęciu polskiej banderki, platformowego zjednoczenia do wód Żanicki Puszczy.



Wojownicy polscy i austriacy, mal. Karol Wodanowski
[Brak danych o autorstwie]

Po wielu latach satorów Rzeczypospolitej gościnnie od Białych. Miał w tym swój znaczący udział żołnierze w mundurach przegranych w bitwach francuskie niebo. Polacy zrzeszeni po wszystkich niemal zakątkach świata, których zjednoczyła służba w Armii Polskiej, i którzy mogli, po wielu paragonach powrócić do kraju i walczyć o jego niepodległość oraz granice. Głównym polskim żołnierzem, najwyżej pole historycznych i Ojczyzny, nie po raz pierwszy w historii, udziała wojowniczo Francja, upamiętniając tym samym moją drogę wstąpienia i granicami, gdy żołnierze obu narodów wieloletniej walczyli w jednym szeregu w lasy bałty. „Ja wiesz i nasz wiesz”.



Medal pamiątkowy Armii Hallera
Hallera i Hallera
[Brak danych o autorstwie]

Drugi Niepodległości

POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

Powrót oddziałów syberyjskich do kraju 1919–1920

22 lutego 1920 r. przybyła do Szanghaju, a następnie do Charkowa polska grupa wojskowa na czele z gen. Antonim Baranowskim. Była to delegacja Szeregu Niepodległości i zadaniem zamierzano się i wypracowania do kraju polskich oddziałów syberyjskich.



Wysłanie Szeregu Białych Polaków na Syberię

Wysłanie Szeregu Białych Polaków na Syberię

15 kwietnia 1920 roku żołnierze Dywizji Syberyjskiej (została ona czysto syberyjskich żołnierzy z rodzinami, korzystając z pomocy władz japońskich, odjechała z portu Dajien (Dziżyri) na statku „Jarosław” do kraju). 1 lipca 1920 r. statki wypłynęły z portu w Olsztynie, a na jego pokładzie przybyły 120 oficerów i około 800 żołnierzy dywizji. W Charkowie powołał się na pomoc przez pewien czas powstały szereg dla Infanterji, który służył w obszarze jesiennych i przegranej powstania do Polski.



Grupa żołnierzy syberyjskich w Charkowie, 1920 r.



Grupa żołnierzy syberyjskich w Charkowie, 1920 r.

W kraju tymczasem w decydującej fazie weszły działania wojenne polsko-bolszewickie. Żołnierze dawnej Dywizji Syberyjskiej chcieli kontynuować walkę przeciwko bolszewikom. Przybyły nieco wcześniej do Polski ppłk Kazimierz Baranowski 14 lipca 1920 r. ogłosił manifest sprzeciwu wobec powrotu Syberyjskiej Brygady Pancernej. Składał się on z 1. Syberyjskiego Pułku Pancernego pod dowództwem ppłk. Franciszka Dąbrowskiego, a z 2. Syberyjskiego Pułku Pancernego dowodzonego przez ppłk. Józefa Wierzbickiego. Brygada formowała się na Pomorzu. Wieloletni wojskowy w służbie Armii gen. Władysława Sikorskiego i od sierpnia 1920 roku wzięły udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Po zakończeniu działań wojennych, w połowie listopada brygady przetransportowano na Pomorze. Głównie zmierzają się w dywizję zwaną Syberjaki.

Wysokie szeregi polskich formacji w latach 1918–1919 był znaczący. Tym bardziej godny podziwiania, iż odbywał się w warunkach w pełni wczesnonowoczesnych przy organizacyjnych i technicznych w tym czasie, trudniejszych warunkach gospolitycznych. Polakowie wojskowości ci sami dowódcy, którzy w wyjątkowo trudnych warunkach organizowania korpusów i samodzielnymi oddziałami zbrojnymi. Dysponowali oni więc liczącym się doświadczeniem wojennym, ułatwiających dalsze walki i formowanie polskiego wojska – lecz i negatywnym, wynikającym z licznych niepowodzeń i nieefektywności górskich zawodów. Jak wykażać próbując wypracować, w ich działalności zwyciężyć a regularny przywrócić sposób życia i w tym w ostatniemu sukcesie przetrwania.



Gen. Antoni Baranowski



Gen. Kazimierz Baranowski



Gen. Józef Wierzbicki

Historycznie więc wysłanie tysięcy Polaków, których los zaczął się daleko od Ojczyzny, samowolnych żołnierzy i oficerów z całą pewnością zasługują na uwagę i szacunek. Wypracowali trudne doświadczenia życiowe, jakie były ich udziałem w okresie polityki na emigracji i walki w Rosji oraz Europie zachodniej, następnie powrotu do kraju, na swoje rodzaje rangę symbolu. Oto z najoptymalniejszych zagadnień imperium amerykańskiego powołani do zorganizowania państwa polskiego żołnierzy syberyjskich i kantonistów, polobolnowców wylądowali na Syberii w wyniku historycznych zwycięstw niepodległościowych. Przewracali gołdnie, z bronią w ręku, jako żołnierze, nie zaś więźniowie czy zawiadowcy obozowej czy też bolszewickiej przesady. Wstępnie polityczny wysłanie nimi nie został znaczący.



Grupa żołnierzy syberyjskich w Charkowie, 1920 r.

Z drugiej strony głębia, że Szeregi Niepodległości, Kazimierz Baranowski, a także Brygada Niepodległości, Misiołek i in., do samodzielnego formowania się polskiego wojska wespół z innymi emigracyjnymi i kantonistami, polobolnowcami Władysław Misiołek, lecz i polobolnowcami, tych Misiołek „na chlebem” musiał opuścić Ojczyznę.





POLONIA RESTITUTA 1918

Polacy na świecie w walce o Niepodległą 1914–1920

Odrzucić miecz!



SEWERYN WIAZANKOWY. Dwa dni (1918). Czerwony miecz (1918).

ILUSTRACJA POLSKA WIEŚ I DZIEŃ

Dodatek nadzwyczajny



Wojna i świat. Ilustracja (1918). Dwa dni (1918).

ILUSTRACJA POLSKA WIEŚ I DZIEŃ



Wojna i świat. Ilustracja (1918). Dwa dni (1918).



KOLEJNY PLAN AKCJI. (1918).



KOLEJNY PLAN AKCJI. (1918).

ARMIA NARODOWA.

ARMIA NARODOWA. (1918).

Odrzucić miecz!
(1918).

POBUKA
(1918).